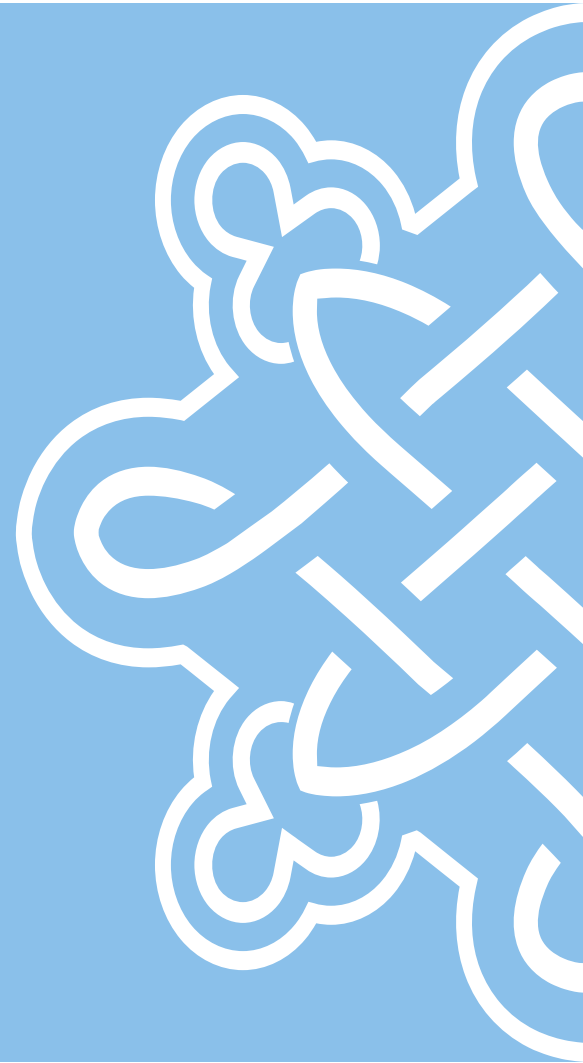

IDŐKÖZI JELENTÉS

2024

NOVEMBER

Beszámoló az MNB
2024 harmadik negyedévi
tevékenységéről

2024
NOVEMBER

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. tv. előírja, hogy az MNB a monetáris folyamatok alakulásáról és alapvető feladatai körébe tartozó egyéb lényeges kérdésekről – amennyiben törvény eltérően nem rendelkezik – legalább negyedévente jelentést készít és hoz nyilvánosságra. Az ennek az előírásnak megfelelően kialakult MNB-s publikációs rend egyik eleme az évente kétszer megjelenő Időközi jelentés.

A jelentés nem tartalmazza a Pénzügyi Békéltető Testület beszámolóját.

A jelentés a 2024. október 31-ig terjedő időszak adataira épül.

Kiadja: Magyar Nemzeti Bank

Felelős kiadó: Hergár Eszter

1013 Budapest, Krisztina körút 55.

www.mnb.hu

ISSN 2939-7987 (on-line)

Tartalom

1. Monetáris politika	5
2. A pénzügyi közvetítőrendszer stabilitása	11
3. Az MNB felügyeleti és fogyasztóvédelmi tevékenysége	16
4. Szanálás	26
5. Nemzetközi tartalékok	27
6. Készpénzlogisztikai tevékenység	28
7. Pénzforgalom és értékpapír-elszámolás	32
8. Az MNB statisztikai tevékenysége	33

1. Monetáris politika

A Monetáris Tanács 2024 harmadik negyedében is körültekintő és adatvezérelt módon hozta meg döntéseit, folyamatosan nyomon követve a hazai és nemzetközi makrogazdasági és pénzügyi piaci fejleményeket. 2024 második negyedében az Európai Unió gazdasága a várakozásoknak megfelelően kismértékben, 0,8 százalékkal bővült az előző év azonos időszakához képest. Ugyanebben az időszakban az amerikai GDP gyorsuló ütemben, 3,0 százalékkal nőtt, míg a kínai gazdaság növekedése némileg lassult, és 4,7 százalékot tett ki. Az európai ipari termelés kedvezőtlen kilátásai, a folytatódó orosz-ukrán háború és az általánosan feszült globális geopolitikai helyzet miatt a külső konjunktúra alakulása továbbra is bizonytalan. A harmadik negyedév végére az eurozóna inflációja 1,8 százalékra mérséklődött, ezzel 2021 óta először a 2 százalékos jegybanki cél alá esett. Az Egyesült Államokban az infláció két év után először 3 százalék alá csökkent, 2024 szeptemberében 2,4 százalékon alakult. A visszafogott világgazdasági kereslet mellett előretekintve is mérsékelt inflációs ráták várhatók.

A harmadik negyedév változékony globális befektetői hangulatát elsősorban a meghatározó jegybankok kamatdöntései és a kamatpályáikra vonatkozó várakozások, valamint a geopolitikai konfliktusokkal kapcsolatos aggodalmak alakították. Augusztus elején a vártnál gyengébb amerikai foglalkoztatási adatok és a japán jegybank kamatemelése jelentős turbulenciát okoztak a japán részvény- és devizapiacokon, amely átmenetileg globálisan is kiugró tőkepiaci volatilitáshoz vezetett. A beérkező makrogazdasági adatok és a jegybanki döntéshozók nyilatkozatai hatására a Federal Reserve (Fed) és az Európai Központi Bank (EKB) kamatpályáira vonatkozó piaci árazások előbb érdemben lejjebb tolódtak, majd az amerikai kamatvárakozások némileg felfelé mozdultak el. Az olaj hordónkénti ára a közel-keleti konfliktus kiéleződésével ideiglenesen emelkedett, azonban a kereslet további gyengülésével kapcsolatos várakozások hatására összességében csökkent az elmúlt negyedévben, míg az európai gázárak emelkedtek.

A globálisan meghatározó jegybankok közül az EKB és a Fed is lazított a monetáris kondíciókon. Az EKB szeptemberi kamatdöntő ülésén folytatta a júniusban megkezdett kamatcsökkentést és 25 bázisponttal 3,50 százalékra mérsékelte irányadó rátáját. A Fed szeptemberben a piaci árazásokkal konzisztens, ugyanakkor az elemzői várakozásokat meghaladó 50 bázispontos lépéssel kezdte meg a kamatkondíciók lazítását, 4,75–5,00 százalékra csökkentve az irányadó ráta célsávját. A döntéshozók előrejelzései és nyilatkozatai, illetve a piaci árazások alapján mindkét jegybank folytathatja a kamatcsökkentéseket az év hátralévő részében. A régióban a cseh jegybank júniusban 50, majd augusztusban és szeptemberben 25-25 bázisponttal folytatta a kamatcsökkentést, így 4,25 százalékra mérsékelte az irányadó rátát. A lengyel jegybank változatlanul, 5,75 százalékon tartotta az alapkamatot, míg a román jegybank júliusban és augusztusban egyaránt 25-25 bázispontos kamatcsökkentést hajtott végre, ezzel 6,5 százalékra mérsékelve az irányadó rátát.

A magyar infláció a júliusi 4,1 százalékról szeptemberre 3 százalékra csökkent, majd októberben 3,2 százalékra emelkedett. Az októberi emelkedést az élelmiszerek és az üzemanyagok gyorsuló árdinamikája magyarázta, amit részben ellensúlyozott a piaci szolgáltatások mérséklődő éves áremelkedése. A maginfláció szeptemberre 4,8 százalékig emelkedett, majd októberben 4,5 százalékra mérséklődött. A maginfláció lassulását a piaci szolgáltatások és ezen belül is elsősorban a telekommunikációs szolgáltatások előző hónaphoz viszonyított árcsökkenése magyarázta. Éves átlagban az infláció az idei évben 3,5–3,9, 2025-ben 2,7–3,6, míg 2026-ban 2,6–3,3 százalék között alakulhat a szeptemberi prognózis alapján. A vártnál mérsékeltebb októberi infláció, az elmúlt időszak pénzügyi turbulenciái, valamint a kormányzati intézkedések jövő évi inflációra gyakorolt együttes hatását a decemberi Inflációs jelentés értékeli majd ki. Az inflációs várakozások horgonyozottsága, a pénzügyi piaci stabilitás fenntartása és a fegyelmezett monetáris politika elengedhetetlen ahhoz, hogy a fogyasztóiár-index tartósan visszatérjen a jegybanki célra.

2024 harmadik negyedében a bruttó hazai termék a nyers adatok alapján 0,8 százalékkal csökkent éves alapon, míg negyedéves összevetésben folytatódott a második negyedévben megkezdődött mérséklődés. A GDP volumenének az előző év azonos időszakához viszonyított csökkenéséhez a nemzetgazdaság közel egyharmadát kitevő mezőgazdaság, ipar és építőipar együttes teljesítménye hozzávetőlegesen 2 százalékponttal járult hozzá. A visszaesést mind a piaci, mind a nem piaci szolgáltatások teljesítménye fékezte. 2024-ben a szeptemberi Inflációs jelentésben közölt előrejelzésünk szerint

1,0–1,8 százalékkal bővül a magyar gazdaság, ezt a várakozást azonban a harmadik negyedéves GDP tükrében lefelé mutató kockázat övezi. Az idei évben főként a piaci szolgáltatások támogathatják a növekedést, míg az ipar teljesítménye visszafogottan alakulhat az év során. A nyár végi aszály hatására a mezőgazdaság hozzáadott értéke csökkenhet idén, lassítva a gazdasági növekedést. Várakozásaink szerint a kedvező bérezési és jövedelmi folyamatok fogyasztást növelő hatása az év hátralévő részében egyre markánsabban jelenik meg, ennek eredményeképpen főként a háztartások fogyasztása, továbbá a nettó export járulnak hozzá a GDP emelkedéséhez. Ugyanakkor a kedvezőtlen üzleti hangulat miatt az állami és vállalati beruházások várhatóan csökkennek idén, érdemben lassítva a gazdasági növekedést, míg a lakossági beruházások emelkednek. 2025-től megkezdődhet az elhalasztott beruházások részleges pótlása, valamint a külső keresleti folyamatok javulása, így kiegyensúlyozottabb növekedés várható. A következő években a folyamatban lévő és az újonnan bejelentett jelentős kapacitásbővítő külföldi közvetlentőke-beruházások a kereslet visszatérésével élénkítik az exportot, így hazánk exportpiaci részesedése is emelkedik. A szeptemberi Inflációs jelentés előrejelzése szerint a GDP emelkedése 2025-ben 2,7–3,7 százalék, 2026-ban 3,5–4,5 százalék közötti ütemben folytatódhat, így a hozzáadott érték volumene 2026 során visszatér hosszútávú növekedési trendjéhez. A korábbi információk bázison alapuló prognózisunk pályáját lefelé mutató kockázatok övezik, amit a szeptemberi publikáció óta beérkező tényadatok is alátámasztanak.

Folytatódott a külső egyensúly javulása. Az év első nyolc hónapjában a folyó fizetési mérleg 4,4 milliárd eurós többletet mutatott, augusztusban pedig ismét pozitív volt a havi egyenleg. A folyó fizetési mérleg aktívumának idei növekedése döntően a kedvezőbb áru egyenleggel magyarázható. 2025-től a meglévő kapacitások nagyobb kihasználásával, illetve az újabb beruházásokkal emelkedő exportpiaci részesedés a külső pozíció további javulásában tükröződik. A folyó fizetési mérleg többlete 2024-ben várhatóan eléri a GDP 2 százalékát és az egyenleg javulása a következő években is folytatódik.

A nyár folyamán bejelentett hiánycsökkentő intézkedések támogatják az idei és a jövő évi költségvetési hiánycélok elérhetőségét, amelyhez a kiadások feletti kontroll fenntartása is szükséges. Az MNB előrejelzése szerint a kamatkidások nélkül számított elsődleges egyenleg a teljes horizonton egyensúly közelében lesz. A következő években az állami kamatkidások fokozatos csökkenésével párhuzamosan javul a költségvetés egyenlege. A költségvetés GDP-arányos hiánya 2024-ben 4,3–4,7 százalék, 2025-ben 3,2–4,2 százalék, 2026-ban pedig 2,8–3,8 százalék között alakul. Az adósságráta 2024. évi folytatódó mérséklődéséhez és a hazai kockázati megítélés javulásához szükség van a kitűzött hiánycélok hiteles elérésére. Az előrejelzési horizonton élénkülő konjunktúra és a csökkenő költségvetési hiánypálya mellett a GDP-arányos államadósság-ráta a 2024-re előrejelzett 73,2 százalékról 2025-ben 72,3 százalékra, 2026-ban pedig 70,8 százalékra mérséklődik.

Az elmúlt negyedév során a forintot összességében sávós kereskedés jellemezte, több irányváltással. A forint a júniusi kamatdöntést követően előbb erősödött, majd – a globális hangulatromlás következtében – gyengült az euróval szemben. A befektetői hangulat javulásával augusztus közepén erősödött a hazai deviza, majd mérsékelt mozgást mutatott. Negyedéves összevetésben a forint árfolyamát a régiós devizák többségéhez hasonlóan összességében kismértékű elmozdulás jellemezte az euróval szemben. Az állampapírhozamok – a bankközi hozamokhoz hasonlóan – csökkentek a negyedév során. Az állampapírpiaci hozamgörbe rövid szakasza 90 bázisponttal, míg a hosszú szakasza 35-45 bázisponttal tolódott lejjebb. A rövid lejáratú bankközi kamatok minden futamidőn 40-50 bázisponttal mérséklődtek, így a részpiaci kamatok leköverték az alapkamat csökkenését.

A Monetáris Tanács kockázati értékelése alapján a szeptemberi Inflációs jelentés alapelőrejelzését lefelé mutató inflációs és kiegyensúlyozott növekedési kockázatok övezik. A nagy jegybankok vártnál gyorsabb kamatcsökkentéseit valószínűsítő forgatókönyv alacsonyabb inflációs és magasabb növekedési pályával áll összhangban. Az elhúzódóan gyenge európai konjunktúrát feltételező forgatókönyv megvalósulása esetén az alappályához képest alacsonyabban alakulhat mind a gazdasági növekedés, mind az infláció. Az óvatossági motívum gyorsabb oldódása következtében a fogyasztás gyorsabb helyreállítását valószínűsítő pálya magasabb növekedési és inflációs pályával konzisztens. A beruházások lassabb növekedésével számoló forgatókönyv alacsonyabb inflációs és növekedési pályát feltételez.

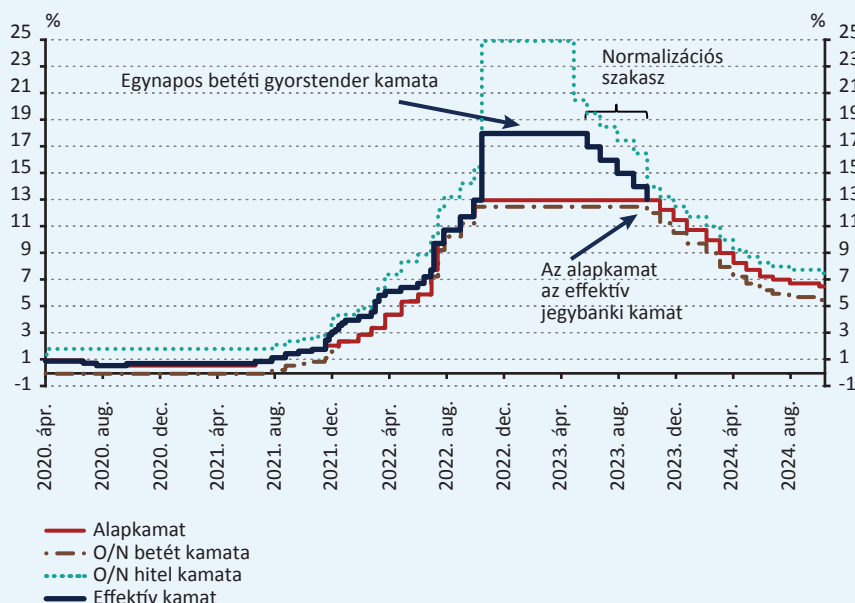

A harmadik negyedév során a Monetáris Tanács hónapról hónapra, adatvezérelt módon döntve két lépésben összesen 50 bázisponttal mérsékelte az irányadó rátát. Júliusban a vártnál gyorsabb ütemű dezinfláció és a javuló kockázati megítélés lehetővé tették a megelőző negyedévben véghez vitt óvatos kamatsökkentések folytatását egy újabb 25 bázispontos lépéssel. Ezt követően a pénzügyi piaci turbulenciák és fokozódó geopolitikai feszültségek közepette egyre változékonyabb globális befektetői hangulat, a meghatározó jegybankok kamatpályáját övező bizonytalanság, valamint a hazai inflációs kilátásokat övező kockázatok óvatos és türelmes megközelítést indokoltak, így a Tanács augusztusban nem változtatott az alapkamat mértékén. Szeptemberben a mérséklődő külső kamatkörnyezet, a kedvező pénzügyi piaci folyamatok és a folytatódó hazai dezinfláció következtében sor kerülhetett az irányadó ráta újabb 25 bázispontos csökkentésére. Ezzel szeptember végére az alapkamat 6,5 százalékra mérséklődött. A szigorú irányultságú monetáris politika a pozitív reálkamat biztosításával járult hozzá a pénzügyi piaci stabilitás fenntartásához, valamint az inflációs cél fenntartható eléréséhez.

Az MNB számára a monetáris transzmisszió szempontjából kulcsfontosságú, hogy a rövid oldali kamatok minden részpiacon és minden időszakban a Monetáris Tanács által optimálisnak tartott rövid oldali kamatszinttel összhangban alakuljanak. Ennek kiemelten fontos elemei voltak a negyedév során az egynapos FX-swap tenderek és diszkontkötvény-aukciók, ezért a jegybank a továbbiakban is meghirdeti ezeket az eszközöket. Továbbá a Tanács kiemelt figyelemmel követte az FX-swap piac negyedév végi folyamatait. A pénzpiaci stabilitás fennmaradását az MNB a negyedév végén átnyúló naponta meghirdetésre kerülő egynapos FX-swap tendereivel, illetve a heti rendszerességű diszkontkötvény-aukcióival biztosította.

A nemzetközi és hazai dezinflációt övező kockázatok, illetve a befektetői hangulat változékonyasága előretekinve is óvatos és türelmes monetáris politikát indokolnak. A Tanács folyamatosan értékeli a beérkező makrogazdasági adatokat, az inflációs kilátásokat, valamint a kockázati környezet alakulását, amelyek alapján körültekintően és adatvezérelten dönt az alapkamat mértékéről.

1. ábra
A Magyar Nemzeti Bank irányadó eszközeinek alakulása

Megjegyzés: Effektív kamatnak tekintjük az egyhetes betét kamatát 2022. október 13-ig, majd azt követően 2023. szeptember 29-ig az egynapos betéti gyorstender kamatát, utána a jegybanki alapkamatot.

Forrás: MNB

A MONETÁRIS POLITIKAI ESZKÖZTÁR VÁLTOZÁSAI

A bankrendszeri likviditás elsődleges sterilizációs eszköze a kötelező tartalék. Az elhelyezett tartalék teljes kamatozó részére - beleértve a túltartalékolást is - az MNB alapkamatot fizet.

A hitelintézeteknek 2024 január 1-jétől egységesen 10 százalék a tartalékrátájuk, aminek napi és havi szinten is kötelező megfelelniük. A kötelező tartalék kamatmentes része a tartalékalap 2,5 százaléka. A 2024. márciusi teljesítési időszaktól az MNB a kötelező tartalék összegét a banki tartalékköteles források tárgyidőszakra vonatkozó átlagos állományai alapján határozza meg. A tartalékkötelezettség 2024 harmadik negyedévében kissé csökkenő trendet mutatott bankrendszeri szinten.

A Monetáris Tanács a harmadik negyedévben két alkalommal, július 23-án és szeptember 24-én csökkentette az alapkamatot, illetve ezzel párhuzamosan a kamatfolyosó két szélét is 25-25 bázisponttal. A kamatcsökkentés eredményeként az időszak végén az alapkamat 6,5 százalék volt. A kamatfolyosó 2 százalékos sávja változatlan maradt, így szeptember végén a jegybanki egynapos (overnight) betét kamata 5,5 százalék, az egynapos fedezett (overnight) hitel pedig 7,5 százalék volt.

A 2024 július-szeptemberi időszak során a kötelező tartalékrendszer mellett a hetente aukcionált egyhetes futamidejű diszkontkötvény és a naponta meghirdetett eurolikviditást nyújtó FX-swap tender támogatta a monetáris transzmissziót. A diszkontkötvények árazása az alapkamathoz igazodik, az FX-swapok tekintetében a kamatfolyosó alja az irányadó.

A JEGYBANKI ESZKÖZÖK IGÉNYBEVÉTELE

A harmadik negyedévben a bankrendszer teljes forintlikviditása (az elszámolási számlák és azonnali fizetési rendszerhez kapcsolódó számlák egyenlege, az egynapos betét és hitel rendelkezésre állás, valamint az eurolikviditást nyújtó swapok forint lába és a diszkontkötvények nettósított értéke) az időszak egészét tekintve átlagosan 14240 milliárd forintot tett ki. A teljes bankrendszeri likviditás a vizsgált időszakban havi átlagban 14000-14500 milliárd forint között alakult, enyhén csökkenő tendenciát mutatva.

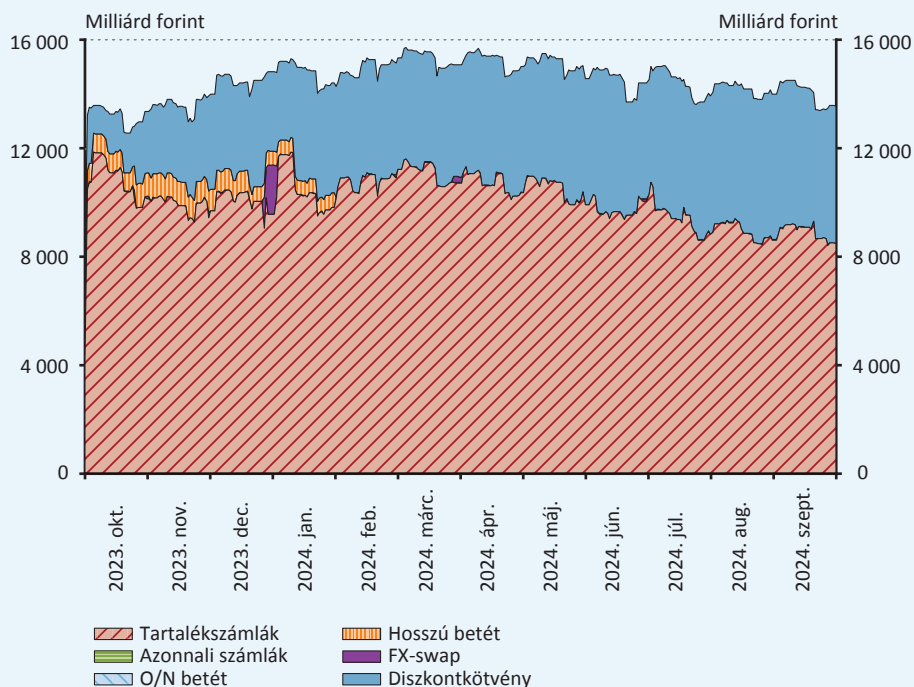
A bankrendszeri likviditás időszaki összesített szűküléséhez elsősorban a KESZ likviditási hatása, készpénzállomány bővülése, valamint a korábbi jegybanki programok (NHP) amortizációja járult hozzá. A jegybanki kamatfizetések ezzel szemben bővítették a bankrendszeri likviditást.

Az egyes jegybanki eszközök közül a tartalékszámhákon elhelyezett likviditás átlagos állománya 9200 milliárd forint közelében alakult, amely mintegy 1150 milliárd forinttal maradt el a megelőző negyedév átlagától. A jegybanki diszkontkötvényben elhelyezett összegek megelőző negyedévhez képest átlagosan közel 500 milliárd forinttal 5130 milliárd forintra emelkedtek. A jegybanki FX-swap eszköz igénybevételére az időszak során nem került sor.

A bankrendszer tartalékkötelezettsége – 2024. január 1-től 10 százalékos minimálisan tartandó kötelezettség mellett – a július-szeptemberi időszakban kismértékben csökkent, havi szinten rendre 4023-3951-3921 milliárd forintot tett ki. A korábbi időszakokhoz hasonlóan a ténylegesen elhelyezett tartalék minden hónapban lényegesen meghaladta a kötelezettség mértékét. A kumulált túltartalékolás mértéke a félév során 5000-5400 milliárd forint között alakult.

A bankrendszeri többletlikviditás döntően a hitelintézetek tartalékszámháin és a heti rendszerességgel meghirdetett egyhetes futamidejű diszkontkötvényekben került lekötésre. A negyedévben a rendelkezésre állás jellegű eszközökre vonatkozóan (ON betét és ON fedezett hitel) nem történt igénybevétel.

2. ábra
A jegybanki betéti eszközök igénybevétele az elmúlt egy évben

Forrás: MNB.

A diszkontkötvény-aukciók heti rendszerességgel kerülnek meghirdetésre, egyhetes futamidővel, T+1 napi elszámolással. Az MNB a kibocsátási árfolyamot a mindenkori jegybanki alapkamathoz igazítja. Az időszak alatt megtartott 13 tenderen az MNB az összes beadott ajánlatot elfogadta. A havi átlagos kibocsátott állomány 3712-4751 milliárd forint között alakult. A legnagyobb bankrendszeri igény a 2024. augusztus 28.-i aukción volt 5387 milliárd forinttal.

1. táblázat
Diszkontkötvény-aukciókon kibocsátott kötvények (milliárd forintban)

Tender időszak	Tenderek száma	Átlagos beadott ajánlat	Átlagos elfogadott ajánlat
2024. szeptember	4	5123	5123
2024. augusztus	4	5252	5252
2024. július	5	5014	5014
Összesen	13	5130	5130

Forrás: MNB.

Az MNB az előző időszakhoz hasonlóan naponta tartott egynapos (tomnext) futamidejű eurolikviditást nyújtó swaptendert. A tendereken meghirdetett maximális implikált forintkamat a mindenkori jegybanki alapkamat mínusz 100 bázispontnak megfelelő kamat, azaz az ON betéti eszköz kamata volt. A meghirdetett mennyiség 2023. szeptember 1. óta változatlanul 6 milliárd euró. A tendereken a hitelintézetek nem adtak be ajánlatot.

A Növekedési Hitelprogram (NHP) részeként 2021. október 4-én elindított, 300 milliárd forint keretösszegű NHP Zöld Otthon Program keretében a ténylegesen kinn lévő – azaz a már lehívott, de még nem törlesztett – hitelállomány 2024. szeptember végére 260 milliárd forintra mérséklődött a lehívásokat összességében enyhén már meghaladó törlesztések eredményképp. Az NHP korábbi szakaszai keretében a kkv-szektor felé kihelyezett hitelek fennálló állománya 2024. harmadik negyedév végére 1238 milliárd forintra csökkent.

A Jelzáloglevél-megújítási lehetőség keretében az eszköz indulása óta az MNB mintegy 64 milliárd forint névértékű jelzáloglevelet vásárolt, az időszak alatt nem történt vásárlás. Az MNB által megvásárolt értékpapírok legfeljebb a lejárt jelzáloglevél állomány 50 százalékát tehetik ki. Az időszak végén az MNB által birtokolt, a korábbi vásárlási programok, a Zöld Jelzáloglevél-vásárlási Program, valamint a Jelzáloglevél-megújítási lehetőség keretében megvásárolt és még fennálló teljes jelzáloglevél állomány névértéken 490 milliárd forint.

2. A pénzügyi közvetítőrendszer stabilitása

A PÉNZÜGYI KÖZVETÍTŐRENDSZER STABILITÁSA

Az MNBtv. értelmében a jegybank elsődleges célja az árstabilitás elérése és fenntartása. Az MNB elsődleges céljának veszélyeztetése nélkül támogatja a pénzügyi közvetítőrendszer stabilitásának fenntartását, ellenállóképességének növelését, a pénzügyi közvetítőrendszer gazdasági növekedéshez való fenntartható hozzájárulását és a Kormány gazdaság-, valamint a környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos politikáját a rendelkezésére álló eszközökkel. Az MNB emellett a Pénzügyi Felügyelet Európai Rendszerében betöltött tagságához kapcsolódó mandátumánál fogva ellátja az Európai Bankhatóság, az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatásiügynökség-hatóság, az Európai Értékpapír-piaci Hatóság és az Európai Rendszerkockázati Testület hatásköréből eredő, és MNB-re háruló feladatokat, valamint a hazai pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletét, továbbá szanálási hatóságként is eljár.

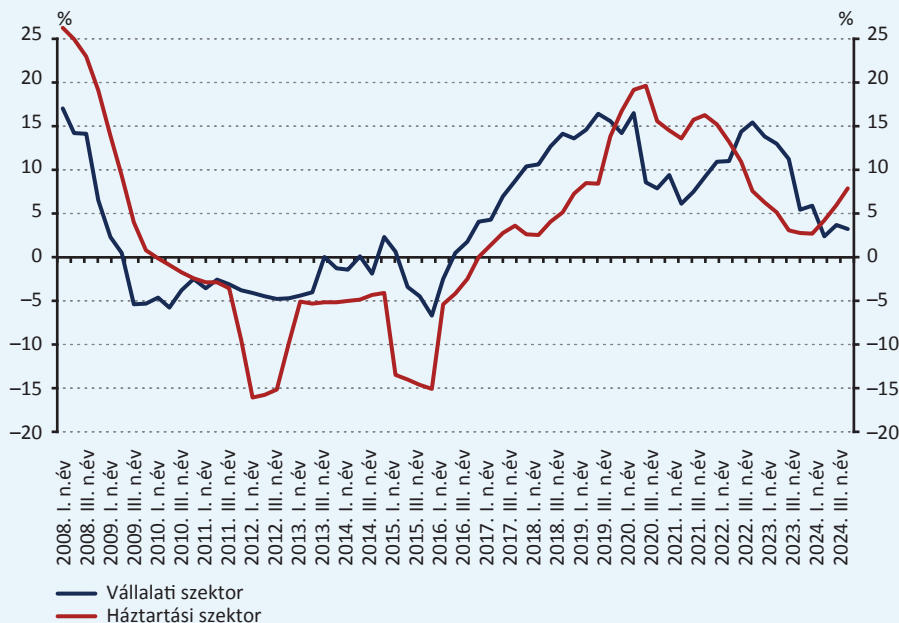
A PÉNZÜGYI RENDSZER LEGFONTOSABB FOLYAMATAI

A hazai bankrendszer továbbra is stabil, sokkellenálló-képessége mind a likviditási helyzet, mind a veszteségviselő képesség szempontjából megfelelő. A bankok aggregált szinten jelentős pufferekkel teljesítik a likviditási pozícióra vonatkozó szabályozói elvárásokat, illetve a követelmények felett érdemi szabad tőkével bírnak, így a szektor finanszírozása hosszabb távon is biztosított. A magyar bankrendszer a nemzetközi környezet folyamatos változásából adódó kihívások közepette is képes biztosítani a szükséges forrásokat a gazdaság szereplőinek. A hitelintézeti szektor 2024 első kilenc hónapjában rekord magas, 1377 milliárd forint adózott eredményt ért el, ami 249 milliárd forinttal több, mint az előző év hasonló adata. A hiteldinamika tekintetében továbbra is kettősség figyelhető meg, míg a lakossági hitelkihelyezésben érdemi fellendülés látszik, a vállalati hitelezésben továbbra sem látszik fordulat. A hitelintézetek háztartási hitelállománya éves szinten nominálisan 7,9 százalékkal bővült, míg a vállalati hitelállomány éves növekedési üteme 3,2 százalékot ért el 2024 harmadik negyedévében.

2024 harmadik negyedévében a hitelintézetek háztartási hitelállománya éves szinten nominálisan 7,9 százalékkal bővült a folyósítások és törlesztések eredőjeként (3. ábra). Az új hitelek kibocsátása 2024 harmadik negyedévében 751 milliárd forintot tett ki a lakossági szegmensben, ami 71 százalékkal haladta meg az előző év azonos időszakának kibocsátását. Az újonnan kihelyezett lakáshitelek 360 milliárd forintos volumene 131 százalékkal nőtt 2023 harmadik negyedévéhez képest. A lakáshitelezés élénkülésében az alacsony bázis mellett a – bankok által önként vállalt, 2023. október 9. és 2024. június 30. között érvényben lévő THM plafon hatására is – mérséklődő hitelkamatok szintén szerepet játszottak, emellett a növekvő reálbérek és javuló fogyasztói bizalom, valamint a januártól elérhető CSOK Plusz magas hitelösszegei is támogatták a hitelezés bővülését. A CSOK Plusz programban 2024. január és szeptember között összesen 219 milliárd forintnyi szerződéskötés történt, amely az adott időszaki lakáshitel-kibocsátásának mintegy ötödét (22 százalék) adta. A program keretében a harmadik negyedévben szerződött hitelek átlagos összege 26,2 millió forint volt, amely érdemben magasabb, mint a piaci alapon szerződött hitelek átlagos nagysága (18,9 millió forint). A lakáshitelezés mellett a fogyasztási hitelek piaca is élénkült: a személyi kölcsönöknél éves összevetésben 54 százalékkal nőtt a kihelyezett volumen a harmadik negyedév során, a babaváró hitelek esetében azonban 14 százalékkal visszaesett a kibocsátás. A babaváró kölcsönök állománya szeptember végén 2 144 milliárd forintot tett ki, ami a lakossági hitelállomány 20 százalékának felel meg.

A vállalati hitelállomány éves növekedési üteme 3,2 százalékot ért el 2024 harmadik negyedévében, míg a kkv szegmens hitelállománya – az előzetes adatok alapján – éves összevetésben stagnált. A vállalati hitelállomány nominális bővülésének fenntartásához az állami intézmények hitel- és garanciaprogramjai is hozzájárultak. A vállalati hitelpiacon 2024 harmadik negyedévében a hitelintézetek mintegy 800 milliárd forint összegben kötöttek új, nem folyószámlajellegű hitelszerződéseket, ami 19 százalékkal alacsonyabb, mint a 2023 harmadik negyedévi érték. Az elmúlt tizenkét hónapban az új szerződéskötési volumen 12 százalékkal maradt el az azt megelőző év aggregált szerződéskötési értékétől. A harmadik negyedévben a bankok a hitelkereslet mérséklődését tapasztalták, és a következő fél évre előretekintve a kereslet stagnálását valószínűsítik. 2024 harmadik negyedévében a nem folyószámlajellegű hitelkibocsátáson belül a támogatott hitelek részaránya 13 százalékot tett ki, ami jelentősen elmarad az előző év azonos időszakában megfigyelt értéktől (28 százalék).

3. ábra
A vállalati és a háztartási hitelállomány éves növekedési üteme

Megjegyzés: Hitelintézetek szektor.

Forrás: MNB.

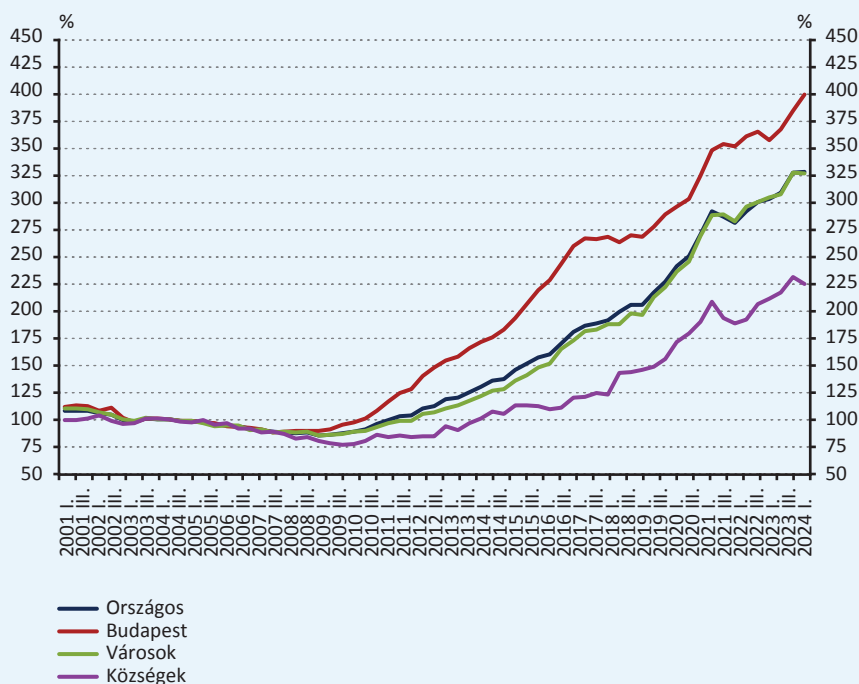
2024 második negyedévében a nominális lakásárak 0,2 százalékkal nőttek negyedéves alapon, míg az előző év azonos időszakához képest 9,3 százalékkal emelkedtek országos átlagban (4. ábra). Budapesten 9,3 százalékot, a vidéki városokban 8,7 százalékot, a községekben pedig 9,1 százalékot ért el az éves nominális lakásár-dinamika. Az MNB becslése szerint a lakásárak a makrogazdasági fundamentumok által indokolt szintet 11,2 százalékkal haladták meg 2024 második negyedévében, így érdemben enyhült a túlértékeltség az előző év azonos időszakára becsült 23,1 százalékos értékhez képest. Előzetes adatok alapján 2024 harmadik negyedévében a fővárosban 2,7 százalékkal, országos átlagban 4,3 százalékkal emelkedtek a lakásárak a második negyedévhez képest, így a lakásárak éves növekedési üteme Budapesten 14,7 százalékra, országosan 12,8 százalékra gyorsult.

2024 első három negyedévében 8700 új lakást adtak át, ami éves összevetésben 19 százalékos csökkenést jelent. A kiadott új építési engedélyek száma 2 százalékkal maradt el az előző év azonos időszakától. Az új átadások száma minden településtípuson visszaesett, a kiadott építési engedélyek száma azonban csak a fővárosban csökkent, de ott jelentősen, 34 százalékkal. A lakáspiaci aktivitás élénkült, az MNB becslése alapján az adásvételek száma 16 százalékkal emelkedett éves alapon 2024 harmadik negyedévében. Budapesten 2024 harmadik negyedévében 1449 darab újépítésű társasházi lakás kelt el, ami az előző év azonos negyedévi rendkívül alacsony szintű eladásokat 118 százalékkal meghaladta. A fővárosi újlakás-fejlesztések volumene ugyanakkor 9 százalékkal csökkent az előző év azonos időszakához képest, míg 40,7 ezer lakást kitevő társasházi projekt volt fejlesztés alatt a harmadik negyedévében. A hitelfelvétellel megvalósuló tranzakciók az év első kilenc hónapjában a lakáspiaci adásvételek 41 százalékát tették ki. Az újonnan kibocsátott lakáshitelek átlagos jövedelemarányos törlesztőrészlet mutatója (JTM) 2024 második negyedévében 34,5 százalékot ért el (év/év érdemben nem változott), átlagos hitelfedezeti mutatója (HFM) pedig 58,3 százalékot. Ez utóbbi közel 7 százalékpontos emelkedést jelent éves alapon, amit a fiatal elsőlakás-vásárlókra vonatkozó HFM-szabályok enyhítése magyarázhat.

A kereskedelmiingatlan-piacon 2024 első félévében a hozamemelkedés megállt, de a várakozásokat alulmúló GDP-növekedés még nem tudta érdemben támogatni a hazai kereskedelmiingatlan-piaci aktivitást. A piac ciklikus megítélése is ezt tükrözi, a Royal Institution of Chartered Surveyors júliusi felmérésében a megkérdezett piaci szakemberek közel kétharmada a mélypontra, míg további 19 százalék már fellendülési szakaszba tette a piac ciklikus pozícióját. Előretekintve a GDP gyorsabb ütemű, szélesebb bázisú növekedése enyhítheti a ciklikus kockázatokat, azonban egyes

szegmenseknek továbbra is strukturális változásokból eredő kihívásokkal kell megküzdeniük. A kereskedelmiingatlan-szegmensek közül a szállodaszektor teljesítménymutatói javultak, főként a külföldi vendégforgalomnak köszönhetően, de a reálbérek emelkedése mentén, éves összevetésben már a belföldi vendégéjszakák száma is emelkedett 2024 első félévében. A fogyasztói bizalom javuló trendjével összhangban a kiskereskedelmi forgalom emelkedett, és a szegmens kihasználtsági mutatói is javultak mind vidéken, mind pedig a fővárosi bevásárlóközpontokban. A budapesti irodapiacra 2024 első félévében 0,6 százalékponttal 13,9 százalékra, 2024. harmadik negyedévé végére pedig 14 százalékra emelkedett a kihasználtsági ráta, míg az ipari-logisztikai piacon 0,1 százalékponttal 8,5 százalékra csökkent az első félévében, a harmadik negyedévében pedig 9,6 százalékra emelkedett. Az elmúlt negyedévekben látott keresleti szintek és az újonnan átadni tervezett területek nagysága miatt mindkét szegmensben a mutató további emelkedése várható. 2024 első félévében a hazai kereskedelmiingatlan-piac befektetési forgalma mintegy 180 millió eurót tett ki, ami 21 százalékkal elmarad a 2023 első félévi – már akkor is alacsony szinten tartózkodó – forgalomtól. Az euróban továbbra is magas finanszírozási költségek és mérsékelt bérleti kereslet további kivárára ösztönzik a befektetőket, ami 2024 egészére is alacsony befektetési forgalmat vetít előre. 2024 első félévében a bankok az egy évvel korábbi alacsony bázishoz képest 37 százalékkal több kereskedelmi ingatlan fedezett projekthitelt folyósítottak, és az időszaki folyósítások 80 százaléka építési célú hitelhez kapcsolódott. A piac megítélését azonban továbbra is a kockázatkerülés jellemzi, az MNB Hitelezési felmérése alapján 2024 harmadik negyedévében az üzleti célú ingatlanszegmensben összességében a bankok egytizede, az irodaházak esetében pedig 41 százalékkal szigorított. Előretekintve utóbbi szegmensben és az ipar-logisztika esetében várható nagyobb arányú szigorítás. Az üzleti célú ingatlanszegmensek közül egyedül a lakásprojektek iránt várnak a bankok élénkülő keresletet. Összességében a hazai hitelintézetek kereskedelmi ingatlan fedezett projekthitel-kitettsége mérlegfőösszeg- és szavatolótóke arányosan is kevesebb, mint fele a 2008-as pénzügyi válság utáni szintnek, és a nemteljesítő hitelek arányában sem mutatkozott érdemi romlás a portfólión belül.

4. ábra
A nominális MNB-lakásárindex településtípusonként (2010 = 100%)

Megjegyzés: A 2024. október végén rendelkezésre álló adatok alapján.

Forrás: MNB.

2024 folyamán szeptemberig a vállalatok 90 napon túl késedelmes hitelállománya 16 milliárd forinttal, a háztartásoké pedig 6 milliárd forinttal mérséklődött, míg a 90 napon túl nem késedelmes, de a bankok által nemteljesítőnek minősített hitelek állománya a vállalati szektorban 12 milliárd forinttal emelkedett, a háztartási szegmensben pedig 53 milliárd forinttal csökkent. A nemteljesítő állomány volumene a vállalati szegmensben 477, a háztartási portfólióban 235 milliárd forint volt 2024. szeptember végén. A nemteljesítő hitelek aránya (NPL-ráta) a vállalati szegmensben 3,7 százalék, a háztartási szegmensben pedig 2,1 százalék volt, míg a teljes magánszektorban 3,0 százalékot tett ki. 2023 vége óta a vállalati portfólió vonatkozásában 0,1 százalékpontos, a háztartási portfólió esetében 0,7 százalékpontos, a magánszektor egészében pedig 0,4 százalékpontos csökkenés volt megfigyelhető, ami leginkább a bankok portfóliótisztítási tevékenységéhez köthető.

A hitelintézeti szektor 2024 első kilenc hónapjában rekord magas, 1377 milliárd forint adózott eredményt ért el az egyedi, nem konszolidált adatok alapján, ami 249 milliárd forinttal több, mint a 2023 első három negyedévi eredmény. Az adózott eredmény tavalyi évhez viszonyított növekedése leginkább egyedi hatásoknak – elsősorban az extraprofit adó mérséklésének és a külföldi leánybankoktól származó osztalékbevételek számottevő emelkedésének – volt köszönhető. A magas adózott eredménynek továbbra is számottevő részét képezi a jegybankon kívüli szektoroktól kapott kamattámogatás, míg a jegybanknál elhelyezett likviditás után kapott kamatbevételek folyamatosan mérséklődnek. A kormányzati intézkedések (bankadók, kamatstop) 2024 első kilenc hónapjában kevésbé rontották a banki eredményt, mint 2023 azonos időszakában. A szektor 12-hónapos saját-tőkearányos megtérülésében (RoE) csökkenést figyelhetünk meg, de a mutató továbbra is magas szinten tartózkodik, a 2024 júniusi 26,2 százalék után szeptemberre 25,1 százalékra mérséklődött. Az eszközarányos eredmény (RoA) pedig 2,3 százalékról 2,2 százalékra csökkent ebben az időszakban.

A bankrendszer konszolidált tőkeegyelelési mutatója (TMM) historikus maximumáról¹ 0,5 százalékponttal 19,6 százalékra csökkent 2024 első negyedévében, majd a második negyedévben is ezen a szinten stagnált. A CET1² ráta pedig 17,5 százalékot tett ki június végén. A nem auditált évközi profitot is figyelembe véve 1 százalékponttal lenne magasabb a TMM értéke. A szektor teljes tőkekövetelmény-mutató feletti szabad tőkéje közel 1970 milliárd forintot, a teljes kockázati kitettséggérték (TREA) arányában kifejezve 4,6 százalékot tett ki. A bankrendszer tőkeáttételi mutatója (LR) 30 bázisponttal 8,9 százalékra emelkedett 2024 második negyedévének végére. A tőkeáttételre vonatkozó 3 százalékos követelményt a szektor minden intézménye teljesítette.

AZ MNB MAKROPRUDENCIÁLIS TEVÉKENYSÉGE

Az MNB 2024 harmadik negyedévében fokozott figyelemmel követte a továbbra is bizonytalan makrogazdasági környezet és a geopolitikai feszültségek hatását a pénzügyi közvetítőrendszer stabilitására.

A Pénzügyi Stabilitási Tanács 2024 harmadik negyedévében változatlanul hagyta az anticiklikus tőkepuffer (CCyB, Countercyclical Capital Buffer) mértékét és felépítésének ütemezését. Az anticiklikus tőkepufferráta alkalmazandó mértéke 2024. július 1-jétől 0,5 százalékra emelkedett. 2024 harmadik negyedévében a monitorozott hitel/GDP rések és a kapcsolódó indikátorkészlet alapján a hazai ciklikus rendszerkockázatok a hitelezési aktivitás fokozatos élénkülése ellenére alacsonyak maradtak. Erre tekintettel az MNB 2024. szeptemberi döntése nem változtatott a 2025. július 1-jétől 1 százalékos pozitív neutrális, vagyis a túlfűtöttségi, ciklikus kockázattal nem jellemezhető, semleges kockázati környezetben a hazai kitettségek vonatkozásában alkalmazandó tőkepufferráta szintjén.

Az MNB a deviza jelzáloglevél-kibocsátások esetében a 2024. október 1-jétől előírányzott zöld elvárás határozatlan időre történő halasztásáról döntött. 2022. július 1-jétől a devizában denominált jelzálogalapú források is elfogadhatók a mutatóban bizonyos korlátozások mellett. Ezen források esetében a környezeti fenntarthatósági célok érvényesítése és erősítése érdekében kizárólag zöld jelzáloglevelek kerültek volna elfogadásra 2024 október 1-jétől. Tekintettel azonban a bizonytalan piaci környezetre, a fedezetként bevonható, zöldnek tekinthető hitelállományok továbbra is alacsony arányára és lassú felépülésére, valamint a forrásbevonás és a deviza jelzáloglevél-piacokon való megjelenés adminisztratív nehézségeire a jegybank a zöld elvárás határozatlan időre való elhalasztása mellett döntött.

¹ A 2023 negyedik negyedéves TMM 19,3 százalékról 20,1 százalékra emelkedett az évközi profit utólagos auditálása miatt, amely historikus maximumnak tekinthető.

² Az elsődleges alapvető tőkeelemek aránya a kockázattal súlyozott eszközökhöz viszonyítva.

Az MNB a külső sérülékenységet célzó makroprudenciális finanszírozási követelmények (DMM, DEM, BFM) esetében egységes *de minimis* küszöb bevezetéséről döntött a piacra lépő, valamint a rendszerkockázatot nem jelentő, kis méretű bankok és fióktelepek működésének támogatása érdekében. A módosítással a 100 Mrd Ft mérlegfőösszeg alatti, szektorszinten elhanyagolható együttes piaci részesedésű intézmények mentesülnek a megfelelési követelményektől, ami a pénzügyi közvetítőrendszer stabilitása tekintetében nem jár a kockázatok növekedésével.

A jegybank szakértői 2024 harmadik negyedévében is figyelemmel kísérték a pénzügyi közvetítőrendszert érintő rendszerkockázati értékeléseket, a nemzetközi szabályozási folyamatokat, és részt vettek a különböző európai intézmények (elsősorban az Európai Rendszerkockázati Testület, ESRB) makroprudenciális politikával foglalkozó munkacsoportjainak munkájában.

AZ MNB PÉNZÜGYI INNOVÁCIÓT ÉS DIGITALIZÁCIÓT TÁMOGATÓ TEVÉKENYSÉGE

A jegybank figyelemmel kíséri a hazai pénzügyi rendszer digitalizációjának mértékét, és aktívan támogatja a pénzügyi szolgáltatók digitális versenyképességének növelését. Az MNB 2024 júliusában már ötödik alkalommal tette közzé az éves rendszerességgel megjelenő FinTech és Digitalizációs Jelentést, amelynek célja, hogy átfogó képet nyújtson a hazai pénzügyi piacokon is egyre fontosabbá váló pénzügyi innovációk, a digitalizáció és az ezeket támogató technológiák fejlődésének hazai és nemzetközi trendjeiről. A Jelentés az idei alkalommal két új fejezettel bővült, a technológiai innovációkhoz igazodó szabályozói intézkedések mellett idén először a befektetési szolgáltatók digitális érettsége is bemutatásra került. Az MNB elkötelezett az innovatív megoldások és technológiák felhasználási lehetőségeinek kutatása iránt és a Digitalizációs Igazgatóság technológiai fősztályának két kiemelt projektje 2024 III. negyedévében tovább erősítette ezt az elköteleződést. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen (BME) együttműködésben folyó mélytanulási megoldásokon alapuló közös kutatásunk célja a makrogazdasági változók előrejelzésének hatékonyabbá tétele. A kutatás eredményeit összegző tanulmány „*Leveraging LLMs for Financial News Analysis and Macroeconomic Indicator Nowcasting*” címmel fog megjelenni az IEEE Access multidiszciplináris technológiai folyóiratban.

Az MNB és a Pénziránytű Alapítvány közös kezdeményezése, a Diákszéf projekt mobilapplikációja továbbra is sikeresen működik. Az MNB idén ősszel felkérést kapott az applikáció és a működtetés tanulságainak bemutatására a CBDC Conference ez évi európai rendezvényén, illetve a Central Banking windsori képzési programja keretében is. Emellett üzemel a Pénzmúzeum mobilapplikáció is, amely a blokklánc technológia tesztelésére szolgál, hozzájárulva a jegybank digitális jegybankpénz kutatásával kapcsolatos törekvéseihez. A Pénzmúzeum mobilapplikáció 2022 májusi indulás óta összesen 13 db NFT gyűjtési kampány és nyereményjáték zajlott le, több tematikában. 2024 szeptemberében zökkenőmentesen lezajlott a Pénzmúzeum mobilapplikáció üzemeltetésének átadása a Magyar Pénzmúzeum és Látogatóközpontot is üzemeltető MNB-Edulab Nonprofit Kft. részére. A nyereményjátékok szervezése és lebonyolítása, valamint az NFT-k és a további blokklánc alapú megoldások kezelése továbbra is az MNB Digitalizációs Igazgatóság feladatainak körében maradt. Ezenfelül, a korábban kialakított keretek mentén a jegybank folytatta aktív hozzájárulását az innovációk biztonságos elterjedéséhez a hazai pénzügyi rendszerben. Az MNB Innovation Hub több kezdeményezés keretében segítette a pénzügyi intézményeket és a FinTech cégeket a pénzügyi innovációkkal kapcsolatos jogértelmezési kérdések tisztázásában.

2024 július 1-3. között került megrendezésre a Point Zero Forum Zürichben, ahol a pénzügyi és technológiai iparág globálisan ismert szereplői képviseltették magukat. Az MNB képviselője is részt vett a jegybankok innovációs célokot támogató kezdeményezéseiről szóló panelbeszélgetésben. A szeptember 2-4. között Rijádban megrendezett 24 FinTech eseményén is részt vett az MNB képviselője, ahol az Executive Summit során ismertette álláspontját a jegybankok digitális gazdaságot támogató szerepéről, valamint a szeptemberben Budapesten megrendezett Eurofi konferencián az EU pénzügyi digitalizációs lehetőségeivel, jövőbeli kihívásaival kapcsolatban szólaltak fel az MNB képviselői.

3. Az MNB felügyeleti és fogyasztóvédelmi tevékenysége

AZ MNB FELÜGYELETI ÉS FOGYASZTÓVÉDELMI TEVÉKENYSÉGE

Az MNB a 2024. szeptember 30-i állapot szerint 1 151 intézmény teljes körű prudenciális felügyeletét³ látta el. Az MNB által végzett hatósági tevékenység napjainkban sokkal komplexebb – az egyes piaci szereplők jellemzőitől függően teljes vagy részleges prudenciális, fogyasztóvédelmi, pénzmossási vagy kibocsátói – felügyelést jelent, ezért indokolt a prudenciális felügyelet alá tartozó intézmények mellett megjeleníteni az egyéb felügyeleti tevékenység alatt működő intézményeket is. Ezen megközelítés szerint az MNB, a prudenciálisan felügyelt intézményeken túl, további több mint 1 000 intézmény felett gyakorolt valamilyen formában felügyeletet. Ezen intézmények nem, vagy részlegesen állnak az MNB prudenciális (pénzügyi) felügyelete alatt, ugyanakkor vonatkozásukban az MNB egyéb, szűkített tartalmú – így különösen fogyasztóvédelmi, pénzmossási vagy kibocsátói – felügyeletet gyakorol.

2024. szeptember 30-ig összesen 77 prudenciális és 300 fogyasztóvédelmi vizsgálat, 28 piacfelügyeleti eljárás, 4 kibocsátói felügyeleti célvizsgálat, továbbá 11 pénzmossás megelőzésével kapcsolatos vizsgálat zárult le. Az MNB felügyeleti és fogyasztóvédelmi tevékenysége részeként 2024. szeptember 30-ig összesen 1 834,8 millió forint bírságot szabott ki. Ebből a prudenciális felügyeléshez kapcsolódó intézkedések során kiszabott bírság 472,75 millió forint, a fogyasztóvédelmi bírság 154,15 millió forint, a piacfelügyeleti bírság 1 099,2 millió forint, a kibocsátói felügyeleti bírság 24,5 millió forint, a pénzmossás megelőzésével kapcsolatos bírság 75,55 millió forint, az eljárási bírság 8,65 millió forint volt.

PÉNZPIAC FELÜGYELETE

Az MNB ellátja a jogszabályon alapuló átfogó vizsgálati kötelezettségéből adódó feladatait, valamint kockázatteljesítő és értékelő, folyamatos felügyelést segítő szakértői tevékenységét. Ennek keretében az MNB kiemelt figyelemmel kísérte a 2024-re meghatározott pénzügyi fókuszpontok által megjelölt területeken fellépő kockázatokat. Különösen a monitoringra és a problémás ügyletek kezelésére kialakított folyamatokat, a fedezetek kezelési, értékelési, dokumentálási gyakorlatát, a belső védelmi vonalak megfelelő működését, az adóssághűség és KHR szabályok alkalmazását, az IFRS 9 értékvesztés szabályok alkalmazását ellenőrizte a pénzügyi intézményeknél.

Az elmúlt időszak vizsgálati tapasztalatai alapján szükségessé vált a pénzügyi szervezetek egy meghatározott köre számára a problémás állományok kezelésével és a behajtási/workout folyamatokkal szembeni elvárások egységes, önálló MNB ajánlásban való megjelenítése, mind a lakossági, mind a vállalati üzletág tekintetében. Új ajánlását⁴ az MNB 2024. első félévében publikálta, alkalmazását 2024. szeptember 1-jétől várja el az intézményektől.

Az MNB vezetői körlevelet bocsátott ki a hazai bankoknak és pénzügyi vállalkozásoknak az online hiteligenyléses kibercsalások megelőzésére. A felügyelet tapasztalatai szerint ugyanis egyes adathalászok azután, hogy megszerezték az ügyfelek internet- vagy mobilbanki azonosítóit, nem csak a bankszámlájukon lévő pénzt vették el, de még online személyi hitelt is igényeltek a nevükben, vagyis még jobban megkárosították őket. A piaci szereplők által eddig megtett intézkedéseken túl az MNB elvárása, hogy az ügyfelek – saját döntésük, igényük alapján – tilthassák le a hiteligenylés online módon való benyújtásának, ügyintézésének lehetőségét az internet- vagy mobilbanki eszközeikről. Saját biztonságuk érdekében pedig e korlátozást csak ők maguk személyesen vagy auditált hírközlő eszköz útján oldhatják fel és aktiválhatják újra. A felügyelet azt is elvárja, hogy az érintett pénzügyi intézmények az online hiteligenylési folyamataikba építsék

³ Az intézményi kör tagjai az MNB teljes körű felügyelete alatt állnak.

⁴ A Magyar Nemzeti Bank 6/2024. (VI.21.) számú ajánlása a problémás kintettségek kezeléséről - <https://www.mnb.hu/letoltes/6-2024-wo-ajanlas.pdf>

be a visszaélések valós idejű (haladéktalan) észleléséhez, megelőzéséhez, megakadályozásához, kezeléséhez szükséges védelmi mechanizmusokat, kontrollokat. Ha az online hiteligenylés kapcsán új informatikai rendszereket vezetnek be vagy cserélnek le, már a tervezéskor, illetve a bevezetés után is figyeljenek az ügyfelekkel szembeni esetleges visszaélesi kísérletek kezelésére. Fontos feladat emellett, hogy a piaci szereplők kövessék nyomon az aktuális, az online hitelezéshez kötődő kibercsalási trendeket és rendszeresen elemezzék a saját ügyfeleiket érintő visszaéléseket. Az ezzel kapcsolatos tapasztalatokat is be kell építeni a megelőzési folyamatokba.

Az MNB csoportszintű átfogó vizsgálatot végzett a Raiffeisen Bank Zrt.-nél és a Raiffeisen Corporate Lízing Zrt.-nél, mely 2020. december 31-től a vizsgálat lezárásáig terjedő időszakot fogta át. A felügyelet a Raiffeisen Bank javadalmazási politikájában és belső ellenőri tevékenységének szabályozásában állapított meg a bank gyakorlatától eltérő, módosítandó megfogalmazásokat. A vizsgálat kifogásolta, hogy a compliance (szabályozási megfelelési) terület beszámolóí nem minden szempontból felelt meg a jogszabályban elvártaknak. A Raiffeisen Bank, mint csoportirányító nem aktualizálta és hagyta jóvá évente a kockázati stratégiáját, illetve nem foglalta szabályzatba a termékkockázatok elemzésére vonatkozó eljárásait. A bank egyes adatszolgáltatásainál emellett adatminőségi hiányosságok merültek fel, továbbá régebb óta esedékes informatikai fejlesztések maradtak el hozzájuk kapcsolódóan. A hitelkockázat vállalások belső szabályozása több esetben nem felelt meg a jogszabályi és felügyeleti elvárásoknak. A lakossági hitelbírálati folyamat hiányosnak bizonyult az adósok és adóstársak jövedelmi helyzete felmérésének, az adósságszolgálat kalkulációjának, valamint a hitelfedezeti arány mutatójának számítási módszertana kapcsán. A belső hitelek kezelése számos esetben hibás volt, a Központi Hitelinformációs Rendszer felé történő adattovábbítási kötelezettség pedig több esetben késve teljesült. A bank nem dokumentálta megfelelően a likviditási kockázatok éves felülvizsgálatát. Mindezek alapján az MNB a Raiffeisen Bankra 61,5 millió forint, a Raiffeisen Lízingre 8,25 millió forint felügyeleti bírságot is kiszabott.

Az MNB összesen 32,5 millió forint bírság megfizetésére kötelezte az MBH Bankcsoportot a korábbi felügyeleti határozatokban foglalt intézkedési kötelezettségek elmulasztása miatt. A felügyelet 2022-2023-ban csoportszintű átfogó vizsgálatot folytatott az MBH-csoportnál, így az MBH Bank Nyrt.-nél és az MBH Befektetési Bank Zrt.-nél is. Az MNB a vizsgálatot lezáró határozatában az MBH Banknál többek között a belső ellenőrzés és az adatszolgáltatási szakterület létszámhiányos működését, a likviditási adatszolgáltatási jelentések késedelmes teljesítését, az informatikai sérülékenységvizsgálatok kezelésének gyakorlati és szabályozási hiányosságait, valamint egyes nem kellően biztonságos informatikai rendszerek kockázatát tárta fel. Az MBH Befektetési Banknál alapvetően az informatikai sérülékenységvizsgálatok kezelésének gyakorlata és szabályozása kapcsán azonosított hiányosságokat.

Az MNB május 29-én vezetői levélben hívta fel az OTP Bank Nyrt. figyelmét több, a bankcsoport oroszországi leánybankja működésével kapcsolatos elővigyázatossági intézkedés megtételére. Az MNB megítélése szerint az oroszországi tevékenység, fizetési forgalom kapcsán kockázatok merülhetnek fel, hiszen a gazdasági szankciók, a pénzmosás-megelőzési és terrorizmusfinanszírozási tevékenység, illetve a jogszabályoknak, előírásoknak való megfelelés (compliance) terén számos ponton eltérő az oroszországi, illetve az európai uniós álláspont. E kockázatok folyamatosan a nemzetközi hatóságok, közöttük a számos európai bankcsoport felügyeletét ellátó Európai Központi Bank kiemelt figyelmében állnak, amely hasonló lépéseket tett a közelmúltban. A javasolt intézkedések hozzájárulhatnak az OTP bankcsoport további eredményes, megbízható működéséhez és a hazai pénzügyi stabilitás további erősítéséhez is.

Az MNB hivatalból indított célvizsgálat keretében tekintette át, hogy a Capital Hitelház Zrt. hitelezési és kezességvállalási tevékenységével kapcsolatos kockázatvállalása során betartja-e az üzletileg megbízható (prudens) működésre vonatkozó törvényi előírásokat, illetve egyéb jogszabályokat. A vizsgálat 2020. január 1-jétől az eljárás lezárásáig tartó időszakot ölelte fel. Az MNB a fedezetértékelés, az ügyfélminősítés, a monitoring tevékenység, az adatszolgáltatás, illetve az értékvesztés- és céltartalékképzés területén hiányosságokat tárt fel a társaságnál a jogszabályok, a belső szabályozás és a gyakorlat összhangjának hiánya miatt. A feltárt hiányosságok miatt az MNB kötelezte a társaságot a problémák kijavítására és a jogszabályi előírásoknak megfelelő működésre. Az értékvesztés elszámolására és céltartalék megképzésére vonatkozóan előírt kötelezettségek teljesítésének MNB részére történő teljeskörű igazolásáig megtiltotta a társaság számára új kezességvállalási ügyletek megkötését. A felügyelet mindezek mellett 24 millió forint felügyeleti bírságot is kiszabott.

Az MNB visszavonta a – korábban Delta Faktor Zrt. néven működő – Fejérdi Finance Faktor Zrt. (Fejérdi Finance) faktoring tevékenység végzésére jogosító engedélyét. A pénzügyi vállalkozás számos alkalommal nem teljesítette az MNB határozataiban előírt intézkedéseket. A Fejérdi Finance 2024. tavasztól nem rendelkezett az MNB által engedélyezett

igazgatósági és felügyelő bizottsági elnökkel, valamint ügyvezetővel, továbbá nem jelentette be a felügyeleti hatóságnak új könyvvizsgálója nevét sem. További bejelentési hiányosságok miatt a felügyeleti nyilvántartás törzsadatai eltértek a vonatkozó cégnyilvántartási információktól, továbbá nem küldte meg a 2024. első negyedévre vonatkozó felügyeleti jelentését és a 2023-ra vonatkozó éves auditált felügyeleti jelentését sem az MNB részére. A pénzügyi vállalkozás nem felelt meg a prudens (üzletileg megbízható) működésre vonatkozó jogszabályi előírásoknak, ezért az MNB a társasággal szembeni legsúlyosabb intézkedésről, a tevékenységi engedély visszavonásáról döntött. Az MNB egy további határozatában visszavonta az Arthur Bergmann Lízing Zrt. (AB Lízing) ingatlanlízingre jogosító működési engedélyét is. A társaság felett ellátott felügyelet keretében megállapítást nyert a társaság fizetési képzetlensége, amely önmagában alapot ad a tevékenységi engedély visszavonására. Mindezen túlmenően a társaságnál hiányosságok voltak tapasztalhatók a személyi feltételek tekintetében is, illetve a társaság adószámát is törölték.

Az MBH Bank Nyrt. 2024. március 27-én megvásárolta a Fundamenta-Lakáskassza Lakás-takarékpénztár Zrt. összesen 76,35 százalékos tulajdonrészét a Bausparkasse Schwäbisch Hall AG-tól (51,25%), a Bausparkasse Wüstenrot AG-tól (13,63%) és a Wüstenrot & Württembergische AG-tól (11,47%). Mivel a Fundamenta Zrt. 100 százalékos tulajdonában álló Fundamenta-Lakáskassza Kft.-nek szintén van a Fundamenta Zrt.-ben tulajdonrésze (1,39%), így az MBH Bank Nyrt. összesen 77,74 százalékos befolyásoló részesedést szerzett a részvények megvásárlásával.

Az MNB engedélyezte, hogy az OTP Pénztárszolgáltató és Tanácsadó Zrt. a pénzforgalmi szolgáltatási keretszerződés-állományát 2025. január 1-i határral áttruházza az OTP Bank Nyrt.-re. 2024. harmadik negyedévben került sor annak engedélyezésére, hogy a Trive Bank Hungary Zrt. betétgyűjtési tevékenységét a továbbiakban üzletági korlátozás nélkül végezhesse. Továbbá 2024. szeptember 30-án lezárult a Cofidis SA Magyar Cetelem Bank Zrt.-ben történő, 100 százalékos mértékű közvetlen befolyásolórészesedés-szerzési folyamata.

BIZTOSÍTÁSI PIAC FELÜGYELETE

A felügyelet 2021-től negyedévente teszi közzé a kgfb díjak és károk alakulását bemutató indexét⁵. 2024. második negyedévének végén 57 ezer forint volt a személygépkocsik kgfb átlagos éves díja. Ez 1,6 százalékos növekedést jelez az előző negyedéves értékhez képest. A vidéki autósok átlagos éves díja (53,3 ezer forint) közel 27 ezer forinttal marad el budapesti társaikétól (80 ezer forint). Éves szinten 10 százalékkal emelkedett az országos átlagdíj, ezen belül a fővárosiak esetében 6, a nem budapesti szerződéseknél pedig 11 százalékkal. A kárráfordítások egy év alatt 4 százalékkal emelkedtek, ami azt jelenti, hogy a kárráfordítás növekedési üteme már öt negyedéve alacsonyabb, mint a díjaké.

A kgfb-index rendszeres közzététele a fogyasztók és a közvélemény pontos, átlátható tájékoztatását és a verseny élénkülését segíti elő. A közzétett adatok az átlagos változást mutatják, az egyedi kgfb szerződéseknél ezek mértéke eltérő lehet. Ha egy ügyfél a folyamatokat, s egyedi szerződését áttekintve nincs megelégedve kgfb díjával és/vagy a szolgáltatás minőségével, szerződéskötési évfordulóján lehetősége van a számára legkedvezőbb biztosítási ajánlat kiválasztására és új szerződés megkötésére.

A biztosítási piac felügyelete során indított ellenőrzési eljárásokban az MNB kiemelt célterületként határozta meg a termékfelügyelési- és irányítási rendszerre vonatkozó előírások vizsgálatát, valamint a biztosítók és az ügyfelek közötti elektronikus kommunikáció megfelelőségének ellenőrzését. Az MNB fontosnak tartja, hogy a biztosítók kellő prioritással kezeljék az ügyfelekkel történő elektronikus kommunikációt, mellyel azok elektronikus ügyintézésbe vetett bizalmát erősíthetik és mindkét fél számára egyszerűsíthetik, megkönnyíthetik az ügyintézését.

Az MNB átfogó vizsgálatot végzett az Alfa Vienna Insurance Group Biztosító Zrt.-nél (Alfa VIG Biztosító) a 2020. november 11-től a vizsgálat lezárultáig tartó időszakot áttekintve. A pénzügyi felügyelet feltárta, hogy az Alfa VIG Biztosító gépjármű-, illetve lakásbiztosítási kárnyilvántartási rendszerei egyes adatok kapcsán hiányosak, egymásnak ellentmondóak vagy pontatlanok voltak. Így a biztosító bizonyos esetekben kárrendezési jogszabályi kötelezettségének sem tudott eleget tenni. A kgfb állománykezelés kapcsán több esetben elmaradt, illetve késedelmes volt a különféle lekérdezési, adatszolgáltatási, értesítési, illetve felszólítási kötelezettségek teljesítése, valamint az átfedő biztosítási időszakú szerződések kezelése sem

⁵ <https://statisztika.mnb.hu/modszertanok/mnb-kotelezo-gepjarmu-felelossegbiztositas-index>

volt megfelelő. Az Alfa VIG Biztosító egyik nyugdíjbiztosítása esetében – jogszabálysértő tartalékolási gyakorlata miatt – nem írta jóvá teljes mértékben a szerződési feltételekben ígért többlethozamot. A vizsgálat a biztosító egy életbiztosítási és kgfb terméke terméktervével kapcsolatban is hiányosságokat talált. A befektetési egységekhez kötött nyugdíjbiztosítási, illetve lakásbiztosítási termék szerződési feltételei esetében jelentős számú hiányosságot állapított meg az MNB. Nem bizonyult teljesszűrések a termékfelügyelet és irányítás területén az Alfa VIG Biztosító belső szabályozása, egyes nem-életbiztosításoknál pedig nem megfelelően folytatták le a termékfelülvizsgálatot sem. Problémákat észlelt az MNB a társaság internetes webalkalmazásai biztonságos működését garantálni hivatott informatikai ellenőrzések kapcsán is. Az MNB kiemelten vizsgálta a fogyasztóvédelmi jogszabályoknak való megfelelést, melynek során megtévesztő, tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmát sértő ügyfélértékelési elemeket is azonosított. A biztosító egyik értékesítési partnere által kínált kiterjesztett garanciabiztosítás esetében az MNB feltárta, hogy a jogszabály alapján amúgy is biztosított kötelező jótállás ideje és a szerződés tartama számos esetben azonos volt, illetve a jogszabályban előírt kötelező jótállás ideje hosszabb volt, ezáltal a kiterjesztett garancia fedezetre valójában nem terjedt ki a szerződés. Az MNB megállapította, hogy a biztosító az egyik, hipermarketekben értékesített csoportos biztosítási terméke kapcsán számos ügyfele esetében nem tudta igazolni, hogy ők a biztosított csatlakozást megelőző, kötelező tájékoztatást teljesszűrések megkapták volna. Az Alfa VIG Biztosító gyakorlata emellett az ügyfélpanaszok kezelése kapcsán sem felelt meg mindenben a jogszabályi előírásoknak. A feltárt problémák okán az MNB kötelezte a biztosítót arra, hogy írásban számoljon be a hiányosságok kijavításáról és 49 millió forint felügyeleti és 48 millió forint fogyasztóvédelmi bírságot is kiszabott.

PÉNZTÁRI PIAC FELÜGYELETE

A pénztári szektor felügyelete során továbbra is kiemelt téma a pénztári működés hosszú távú fenntarthatóságának vizsgálata, különös tekintettel a külső környezeti hatásokra való reagálóképességre, valamint a működésre felhasználható források MNB által prudenciálisan elvárt szintjének való megfelelésre. A felügyelés fókuszában van továbbá a környezeti fenntarthatóság megjelenése a pénztári befektetésekben és az operatív működés során.

Az önkéntes nyugdíjpénztárak költségeit visszamenőleg kifejező díjterhelési mutatókat 2024 júliusában publikálta az MNB. A klasszikus díjterhelési mutató 2023-ban átlagosan 0,69 százalékra csökkent az előző évi 0,72 százalékról. Ezen belül a működésre a tagoktól levont díjrész 0,31 százalékról 0,27 százalékra apadt. Ennek oka, hogy e mutatónál a működésre és likviditási tartalékképzésre levont összeg a vagyonhoz kerül viszonyításra, így a 2023. évi jelentős, 21 százalékos vagyonnövekedés miatt fajlagosan csökkent a működési díjterhelés. A befektetési díjterhelés tavaly 0,42 százalék lett az előző évi 0,41 százalékhoz képest. A korrigált díjterhelési mutató – amely a vagyonhatás kiszűrésével, egy átlagos, 30 éves felhalmozási időszakkal rendelkező tag hipotetikus megtakarításához viszonyítja a tagi költségeket – az előző évihez hasonlóan 0,73 százalék maradt. A 30 éves pénztári teljes költségmutató (TKM_{NVP}) 2023-ban átlagosan 0,9 százalékra csökkent a 2022. évi 0,94 százalékról. Az eltérő módszertannal számolt költségmutatók tehát egyaránt azt mutatják, hogy az önkéntes nyugdíjpénztárak átlagos költségintéje hosszútávon is 1 százalék alatt marad.

A pénztári vizsgálatok elsősorban a küldöttválasztásokkal, az ellenőrző bizottság tevékenységével, az informatikai biztonsággal, a beléptetéssel kapcsolatos pénztári gyakorlattal, a tagi kifizetésekkel, a kiszervezett tevékenységekre vonatkozó előírások be nem tartásával és a panaszkezeléssel kapcsolatban tártak fel szabálytalanságokat, hiányosságokat.

A pénztári szektor 2024. harmadik negyedéves meghatározó engedélyezési eljárása volt az MBH Gondoskodás Nyugdíjpénztár magánnyugdíjpénztári ágazata Budapest Magánnyugdíjpénztárba történő beolvadásos kiválásának engedélyezése. Szintén 2024. harmadik negyedévben zárult az Allianz Foglalkoztatói Nyugdíjszolgáltató Zrt. kérelmére indult engedélyezési eljárás, amelyben az MNB előzetesen jóváhagyta a társaság – végelszámolással történő – jogutód nélküli megszűnését és visszavonta annak tevékenységi engedélyét.

TŐKEPIAC FELÜGYELETE

Az MNB 2024 szeptemberében lezárta a 8 befektetési szolgáltató bevonásával, a derivatív ügyletek lakossági ügyfelek részére történő értékesítési gyakorlatok ellenőrzése vonatkozásában végzett témavizsgálatát. Ennek során vizsgálta a szolgáltatók kockázatkezelési, ügyfélkövetelésvédelmi és befektetési tanácsadási gyakorlatát a derivatív termékeket érintően. A témavizsgálat tapasztalatai alapján vezetői körlevelet adott ki az MNB a napi kockázatkezelési gyakorlattal kapcsolatos felügyeleti elvárásokat érintően.

A 2024. március 7-én megjelent – a kollektív befektetési formák befektetési és hitelfelvételi szabályairól szóló 78/2014. (III. 14.) kormányrendelet módosításáról szóló – 55/2024 (III. 7.) Korm. rendelet jelentős változásként 14 befektetési alap típust határozott meg. A módosítás lényegi eleme az egyes befektetési alap típusok meghatározása, valamint a típusok sztenderdizált módon az alap nevében való feltüntetési kötelezettségének előírása. A módosítás meghatározza továbbá az egyes kategóriákban a jellegadó eszközosztály minimális arányát, emellett az egyes kategóriákban 8 százalékos állampapír tartási kötelezettséget is előír. A módosítás nem vonatkozik a zártkörű befektetési alapokra, a nyilvános belépési korláttal rendelkező ingatlanalapokra, illetve olyan értékpapíralapokra, amelyek legalább 80 százalékos mértékben Magyarországon kívül kibocsátott, valamint forgalmazott eszközbe fektetnek be. Az új szabályoknak történő megfelelés érdekében a vonatkozó befektetési alapok kezelési szabályzatainak módosítására és MNB általi engedélyezésére is szükség volt. Az új befektetési alap kategóriák limitrendszerének történő megfelelést az MNB folyamatos felügyelés keretében ellenőrzi.

Az ESMA⁶ 2024 májusában publikálta az alapok ESG és fenntarthatóság vonatkozású névhasználatával kapcsolatban készült iránymutatásokat. 2024. augusztus 21-én az ESMA honlapján megjelentek az 'ESMA Guidelines on funds' names using ESG and sustainability-related term' iránymutatás fordításai. Az iránymutatást, amelynek fogyasztóvédelmi célja alapvetően a greenwashing elkerülése, az MNB ajánlás formájában ülteti át a hazai jogszabályi környezetbe. Az iránymutatás rendelkezései az új alapok tekintetében 2024. november 21-től, míg létező alapok tekintetében 2025. május 21-től alkalmazandóak.

FOGYASZTÓVÉDELMI TEVÉKENYSÉG

Az MNB témavizsgálatot folytatott le annak ellenőrzésére, hogy – az egyre szélesebb körben elérhető – online személyi hiteligénylésnél a pénzügyi intézmények a szerződéskötést megelőzően jogszabályszerűen tájékoztatják-e ügyfeleiket. A bankfióki igényléshez képest e folyamat gyorsabb, ami impulzív döntésre sarkallhatja az ügyfeleket és a kommunikációs csatornán nehezebb a termékkel kapcsolatos információk megértésének azonosítása. Az MNB a szerződéskötésig terjedő időszakban átadandó tájékoztatók meglétét ellenőrizte hat hitelintézetnél. E jogszabályokban meghatározott tájékoztatók révén kapnak az ügyfelek információt az igényelt termék fontosabb jellemzőiről, ami segíti annak felmérését, hogy a termék megfelel-e igényeiknek, pénzügyi teljesítőképességüknek. A tájékoztatóban be kell mutatni, hogy az üzleti kamat, illetve a rendszeres jövedelem változása esetén a törlesztőrészlet milyen terhet fog jelenteni. További jogszabályi információs elem az MNB által közzétett, a túlzott eladósodottság kockázatairól szóló, ügyfeleknek átadandó tájékoztató. Elvárás az is, hogy a hitelintézetek az igénylőknek adják át a jogszabály által elvárt tartalommal rendelkező hitelszerződést, a kapcsolódó általános szerződési feltételeket, üzletszabályzatokat és hirdetményeket is. Az MNB vizsgálata során kisebb hiányosságokat azonosított az intézményi gyakorlatokban, illetve az egyes vizsgált ügyletek esetében. Jellemző hiba volt, hogy a törlesztőrészlet változását bemutató tájékoztatóban nem a jogszabály által előírt, a KSH által közzétett, előző naptári évre vonatkozó átlagos havi nettó jövedelemmel számoltak, hanem egy korábbi, akár évekkel korábban közzétett értékkel. A hitel jellemzőiről szóló tájékoztató a jogszabály által megadott formanyomtatvány alapján készítenendő el. Két hitelintézet vizsgált ügyleteinél e tájékoztató tartalma hiányos volt (nem rögzítették a távértékesítés esetén adandó kiegészítő információkat, amelyek például tartalmazzák, hogy az ügyfélnek egy esetleges elállás esetén a nyilatkozatot hol kell benyújtania). Kimaradtak a hitel lehívási feltételeire és a kötelező biztosításra vonatkozó információk is. A jogszabálysértések mellett az MNB több intézmény online hiteligénylési folyamatában azonosított olyan elemeket, amelyek pontosítása, finomhangolása érdekében vezetői levél kiadása mellett döntött. Ebben egyebek közt előírta, hogy az adott piaci szereplő nyilvántartását úgy alakítsa ki, hogy abból igazolható legyen az egyes tájékoztatók, dokumentumok átadási időpontja, valamint a túlzott eladósodottság kockázatairól szóló tájékoztatót hangsúlyosan emelje ki.

Az MNB egyértelműen állást foglalt amellett, hogy az Apple által 2024. június 26-án technikai okokból jogosulatlanul indított tranzakciók az ügyfelek által jóvá nem hagyott fizetési műveleteknek tekintendők, azaz a terhelések teljeskörűen visszajárnak az ügyfeleknek. Az MNB nem volt elégedett a folyamatok gyorsaságával, ezért felszólította a pénzforgalmi szolgáltatókat, hogy haladéktalanul kezdjék meg az ügyfelek kártalanítását. A hiba következtében a magyar ügyfeleknél június 26-án 18-20 óra között mintegy 780 000 jogosulatlan terhelés történt több mint 2 milliárd forint értékben. Az MNB információi szerint a technikai probléma csak ebben az időszakban állt fent, a június 28-i újabb ügyfélértesítések nem új incidens miatt következtek be, csak a korábbi téves terheléshez kapcsolódó üzenetek voltak. Az érintettekkel folytatott

⁶ European Securities and Markets Authority - Európai Értékpapír-piaci Hatóság

megbeszéléseken az MNB egyértelműen kifejezte azon elvárását, hogy az Apple és nemzetközi partnere hibájából bekövetkezett jogosulatlan terheléseket az ügyfeleknek minél gyorsabban vissza kell kapniuk.

A hazai kereskedelmi bankok, a Magyar Bankszövetség és az MNB azonnali együttes fellépésének köszönhetően megnyugtatóan zárult az Apple alkalmazásboltjának (Apple Store) szeptember 30-a éjszakai technikai hibája miatt keletkezett, több százezer hazai banki tranzakciót érintő probléma. Az Apple-tól kapott digitális adatok alapján a hazai hitelintézetek október 3-ig elszámolták és rendezték az ügyfelek megbízásait. Ennek köszönhetően minden magyarországi ügyfél esetében ténylegesen csak egyszer vonták le az azok által kezdeményezett tranzakciók költségeit. A magyar bankok – az MNB-vel szoros együttműködésben – a nyári Apple technológiai hiba esetének tapasztalatait is beépítve tudtak gyorsan fellépni és intézkedni arról, hogy a tényleges terhelés csak egyszer történjen meg mindenki számláján.

Az MNB határozott fellépését, a problémák megnyugtató, mielőbbi megoldását, illetve megelőzését mindkettő Apple ügy esetében a pénzforgalmi felügyelési terület és a fogyasztóvédelmi területek összehangolt tevékenysége biztosította, ezzel ismét igazolva az integrált felügyelés hatékonyságát.

A 2024-ben első ízben lezajlott lakásbiztosítási kampány minden várakozást felülmúlt. A kampány sikeréhez hozzájárult, hogy az MNB több innovatív eszközzel segítette a kampányt. A lakásbiztosítási piac szereplőitől bekért rendszeres heti kétszeri és negyedéves új adatszolgáltatások lehetőséget adtak az értékesítési gyakorlatok elemzésére és szükség esetén a beavatkozásra. Az MNB a statisztikai felületén a korábbinál részletesebb lakásbiztosítási statisztikát publikál negyedévente, amely szintén a lakásbiztosítási kampány hatása. Mindezek mellett az MNB új eszközzel is élt, a kampány ideje alatt nagyszámú próbavásárlást folytatott le, amely piacmonitoring tevékenységgel a folyamatos felügyelés eszköztárát bővítette. A próbavásárlások fő fókuszát a lakásbiztosítások értékesítési gyakorlata, a szerződéskötést megelőző tájékoztatás és igényfelmérés, különös tekintettel az MFO értékesítési gyakorlata adta.

Lakásbiztosítás-indexet vezetett be az idei évtől az MNB a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás (kgfb) indexének mintájára. A Felügyelet honlapjának külön e célra létrehozott színes, könnyen átlátható felületén mutatja be a friss adatokat. A negyedévente publikálandó Lakásbiztosítás-index a 2022. negyedik negyedévi bázishoz viszonyítva jelzi a lakásbiztosítási díjszint változását, illetve információt ad a negyedéves elmozdulásról is. Az index a teljes piac adatai alapján kalkulál, figyelembe veszi a biztosítót váltók, maradók és az újonnan lakásbiztosítást kötők szerződéseit, és külön jelzi a Minősített Fogyasztóbarát Otthonbiztosításokra (MFO) vonatkozó díjváltozásokat is. A lakásbiztosítási piacon az ügyfelek eligazodását az MNB honlapjának Minősített Fogyasztóbarát Otthonbiztosítási és Pénzügyi Navigátor fogyasztóvédelmi oldalával is támogatja.

PÉNZMOSÁS ÉS TERRORIZMUS-FINANSZÍROZÁS MEGELŐZÉSÉVEL ÉS MEGAKADÁLYOZÁSÁVAL, VALAMINT A VAGYONI- ÉS PÉNZÜGYI KORLÁTOZÓ INTÉZKEDÉSEK VÉGREHAJTÁSÁVAL KAPCSOLATOS FELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG

A pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzés terén új uniós szabályozási keretrendszert jelentő ún. AML Package⁷ kihirdetésére 2024. május 31-én került sor, ezt követően az MNB-ben megkezdődött a jelentős mennyiségű és sok tekintetben újszerű elemeket tartalmazó joganyag feldolgozása, az ezzel kapcsolatos belső képzéssorozat, valamint a jogharmonizációs feladatok rendszerezése. A joganyag megértése érdekében külső oktatások tervezése is folyamatban van. Részben az AML Package-nek való megfelelés volt a 26/2020. (VIII. 25.) MNB rendelet felülvizsgálatának is a mozgatórugója. A rendelet felülvizsgálata megtörtént, 2024. július 1. napján hatályba lépett a 29/2024. (VI. 24.) MNB és a 30/2024. (VI. 24.) MNB rendelet.

Az MNB – korábbi szabályozása átdolgozásaként, kiegészítéseként – bocsátotta ki a fenti hivatkozott két rendeletet pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás megelőzése és megakadályozása (AML/CFT⁸) érdekében, a hazai jogszabályi változások, az Európai Bankhatóság iránymutatásai, illetve a felügyelési tapasztalatok tanulságait átvetve. A jegybanki

⁷ 2024/1620/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 2024/1624/EU európai parlamenti és tanácsi AMLR rendelet és a 2024/1640/EU 6. pénzmosási irányelv

⁸ Anti-Money Laundering and Countering the Financing of Terrorism = pénzmosás elleni és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelem

jogszabályok előírásai (témától függően) 2024. júliustól, 2025. januártól, illetve márciustól lépnek hatályba. Az egyik rendelet⁹ új szabályozási témakörként a jogi személyek vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek tényleges tulajdonosának, illetve tulajdonosi, irányítási szerkezetének megállapítására író kötelezettségeket. Az utóbbi megállapítása érdekében az alacsony kockázatú ügyfél esetében elégséges csak az ügyfél nyilatkozata, minden más esetben egyéb kockázatalapú intézkedések révén kell meggyőződni a szolgáltató tulajdonosi és irányítási szerkezetéről. A stróman kockázat elkerülésére a pénzügyi szolgáltatóknak a tényleges tulajdonos személyazonosságát is ellenőriznie kell, s adott esetben akár ügyfélismereti beszélgetést is le kell folytatnia az ügyféllel, valamint az ebben közreműködő tényleges tulajdonossal is. A szolgáltatóknak az ügyféllel történő üzleti kapcsolat céljának, jellegének megértésére, annak megfelelő kockázati szintbe sorolásához a piaci szereplők által már eddig is alkalmazott, de a rendelettel így már normatívan szabályozott tartalmú ügyfélismereti kérdőívet is ki kell töltenie az ügyféllel. A jogszabály szerint a szolgáltatóknak (egyedi ügyfélszintű és üzletági) kockázatértékelést kell elvégeznie az ügyfélről, s ebben – kockázatérzékenységi alapon – meg kell határozni az ehhez szükséges információforrásokat, kontrollmechanizmusokat is. A rendelet által felsorolt, figyelembeveendő információforrások köre a kockázatos országok listájától például egészen a bűnüldöző hatóságok adataiig terjedhet. A belső ellenőrző és információs rendszer kapcsán új elvárás, hogy a szolgáltatói szűrőrendszer az ügyletek valós idejű monitoringját is biztosítsa. A szűrési feltételek intenzitását, feltételeit – az ügyfél jellemzői, kockázatai, valamint az MNB jelzései alapján – a szolgáltató állapítja meg, a szűrések elemzésének, értékelésének maximált határideje mellett. Az MNB szabályozás bővíti a fokozott ügyfél-átvilágítás alá esők eddigi körét, egyebek közt a magas terrorizmusfinanszírozási kockázatot hordozó nonprofit szervezetekkel, a magas proliferációs kockázatot hordozó szervezetekkel vagy a stróman kockázatot hordozó, ám az ügyfélismereti beszélgetésben együtt nem működő tényleges tulajdonosú ügyfelekkel. A rendelet emellett meghatározza az egyszerűsített ügyfél-átvilágítás körében a késleltetett ügyfél-átvilágítási intézkedések vonatkozásában a szolgáltató által az észszerű küszöbérték és határidő meghatározásánál figyelembeveendő szempontokat. Az új szabályozás meghatározza a kockázatérzékenységi megközelítés alapján az üzleti kapcsolat létesítéséhez, ügyleti megbízás teljesítéséhez szükséges kijelölt felelős vezetői döntések eseteit és e döntések delegálásának lehetőségét is, illetve a megerősített eljárás esetköreit, amelyek szintén bővülnek, és ahol a pénzváltással összefüggő összeghatár tízmillióról húszmillió forintra nő. Az AML-tevékenység külső ellenőr általi végzéséhez a rendelet szigorú szakmai és összeférhetlenségi, felelősségbiztosítási követelményeket, valamint éves jelentéstételi kötelezettséget szab.

Az MNB másik rendelete¹⁰ az auditált elektronikus hírközlő eszköz és működtetésének, belső szabályozásának minimumkövetelményeire, auditálásának módjára, valamint az ilyen eszköz útján végzett online ügyfél-átvilágítás végrehajtására vonatkozó részletszabályokat tartalmazza. Újdonsága, hogy a szolgáltatóknak minden esetben mérlegelniük és az MNB felé bizonyítható módon értékelniük kell az ügyfél-átvilágításhoz alkalmazandó újfajta elektronikus hírközlő eszköz bevezetésének indokoltságát és a felmerülő kockázatok fényében annak bevezethetőségét. A szolgáltatóknak elektronikus ügyfél-átvilágítási szabályzatot kell készíteniük, s folyamatosan – rendszeres és eseti jelleggel – ellenőrizniük, szükség esetén módosítaniuk is kell digitális hírközlő eszközüik jogszabályoknak és belső szabályzatuknak megfelelő működését, a hibák elhárítására pedig hatékony kontrollmechanizmusokkal kell rendelkezniük. Eseti ellenőrzésre adhat például okot, ha a szolgáltató a rendszere elleni sorozatos visszaélési (csalási) törekvéseket észlel. A rendelet kibővíti az auditált elektronikus hírközlő rendszer útján végzett közvetett ügyfél-átvilágítási módok körét a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásáról szóló törvényben meghatározott eAzonosítás lehetőségével. Bevezeti a szabályozás az online ügyfél-átvilágításban a biometrikus adatok használatának lehetőségét is. Ha a szolgáltató biometrikus adatok használata révén ellenőrzi a természetes személy ügyfél személyazonosságát, akkor gondoskodnia kell arról, hogy a biometrikus adatok kellően egyediek legyenek ahhoz, hogy egyértelműen egyetlen természetes személyhez lehessen kötni őket. A rendelet számos, az auditált elektronikus hírközlő eszközön keresztül szerzett adat naprakészségével, biztonságos tárolásával és adatvédelemmel kapcsolatos rendelkezést is tartalmaz. Új lehetőségként jelenik meg, hogy az elektronikus ügyfél-átvilágítás ki is szervezhető, de ennek során a szolgáltató nem adhatja át másnak az üzleti kapcsolat létesítéséről szóló döntés jogát. A szolgáltatók képzési célból továbbá kötelesek munkatársaiknak kérdés-felelet formájú

⁹ 30/2024. (VI. 24.) MNB rendelet a Magyar Nemzeti Bank által felügyelt szolgáltatóknak a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvényben foglalt egyes kötelezettségei végrehajtásának részletszabályairól, valamint e szolgáltatóknak az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló törvény szerinti szűrőrendszere kidolgozásának és működtetésének minimumkövetelményeiről

¹⁰ 29/2024. (VI. 24.) MNB rendelet a Magyar Nemzeti Bank által felügyelt szolgáltatók által alkalmazott auditált elektronikus hírközlő eszköz és működtetésének, belső szabályozása minimumkövetelményeinek, auditálása módjának, valamint az ilyen eszköz útján végzett elektronikus ügyfél-átvilágítás végrehajtásának részletszabályairól

útmutatót készíteni a közvetlen elektronikus ügyfél-átvilágítás lépéseiről. Ebben rögzíteniük kell azt is, hogy melyek az esetleges gyanús viselkedést jelző, azonosítandó pszichológiai tényezők és ezzel összefüggő egyéb jellemzők.

INFORMATIKAI FELÜGYELET

Az MNB felelősséggel tartozik a magyar pénzügyi rendszer biztonságáért, ellenállóképességének fenntartásáért, emellett az egyes pénzügyi szolgáltatók is felelősek ügyfeleik pénzügyi eszközeinek biztonságáért. Kiemelt jelentősége van azonban annak is, hogy az ügyfelek is felkészültek legyenek az egyre inkább az online térben megjelenő veszélyekkel kapcsolatban. Ennek erősítése érdekében a 2022 őszén életre hívott KiberPajzs programot 2024. januártól újabb három évvel meghosszabbították. Az edukációs tevékenységen felül a pénzügyi visszaélésekkel kapcsolatos megelőzést operatív szinten is erősíteni szükséges, így a hívószám hamisítások, valamint az online és a kártyás csalások megelőzésére is erőfeszítéseket tesz a program: jogszabálmódosítási javaslatokkal élt a jogalkotók felé, valamint megkezdődtek az egyeztetések a megelőzést támogató technikai kontrollok alkalmazásáról is.

A 2025. január 17-től alkalmazandó Digitális ellenállóképességről szóló rendelet (DORA)¹¹ alkalmazására való felkészülés keretében az MNB véglegesítette a DORA rendelet szerinti incidens bejelentő felület és a szolgáltatói nyilvántartásra vonatkozó adatszolgáltatáshoz kapcsolódó IT fejlesztések koncepcióját, mely alapján 2024. negyedik negyedévben megvalósulhat az adatszolgáltatási felületek fejlesztése.

Az uniós kriptoeszközökre vonatkozó rendelet (MiCA)¹² 2024. június 30-tól alkalmazandó Magyarországon a stablecoinok tekintetében és év végétől minden egyéb esetben. A szabályozás magyarországi részletszabályait meghatározó, a kriptoeszközök piacáról szóló törvény alapján az MNB látja el a felügyeleti hatósági jogkört. A jogszabályalkotás során az MNB szakmai véleményezőként folyamatosan támogatta mind az európai, mind pedig a hazai jogalkotókat, valamint a kapcsolódó nemzetközi szervezeteket.

KIBOCSÁTÓI FELÜGYELÉS ÉS PIACFELÜGYELETI ELJÁRÁSOK

2024 harmadik negyedévében az MNB 15 millió forint piacfelügyeleti bírságot szabott ki egy magánszemélyre és feljelentést is tett a bennfentes kereskedelmet tiltó jogszabályi rendelkezések megsértése miatt. A jegybanki vizsgálat megállapította, hogy a magánszemély WABERER'S részvények megvásárlására bennfentes információk felhasználásával adott tőzsdei megbízásokat. Az MNB piacfelügyeleti eljárása során azt vizsgálta, hogy a magánszemély által adott tőzsdei megbízások kapcsán sérültek-e a piaci visszaélésekről szóló európai uniós rendelet (MAR)¹³ bennfentes kereskedelem tilalmáról szóló rendelkezései. Az MNB az eljárás során megállapította, hogy a magánszemély a vizsgált megbízásbeadások, illetve ügyletkötések időpontját megelőzően olyan adatokhoz, információkhoz fért hozzá, amelyekből összességében egyes, a kibocsátóval kapcsolatos és a nyilvánosság számára nem elérhető információkra, és ezek között bennfentes információkra következtethetett. Az MNB megállapítása szerint az eljárás ügyfele a vizsgált időszakban négy alkalommal kereskedett a nyilvánosság számára nem elérhető, bennfentes információk birtokában, azok felhasználásával, amellyel tiltott bennfentes kereskedelmet valósított meg. Bennfentes információnak számít minden olyan közvetlenül vagy közvetve egy vagy több kibocsátóval, illetve egy vagy több pénzügyi eszközzel kapcsolatos pontos információ, amelyet nem hoztak nyilvánosságra, és amely nyilvánosságra kerülése esetén valószínűleg jelentős hatást gyakorolna a pénzügyi eszköz árára. A tőkepiaci törvény¹⁴ és a MAR tiltja az ilyen információ felhasználásával kötött, bennfentes kereskedelemnek minősülő ügyleteket. Mindezek nyomán az MNB a piacfelügyeleti eljárást lezáró határozatában megtiltotta a magánszemélynek a bennfentes kereskedelmet tiltó rendelkezések ismételt megsértését és piacfelügyeleti bírságot szabott ki vele szemben. A bírságösszeg meghatározásánál a felügyelet figyelembe vette, hogy az ilyen típusú jogszabálysértés különös súlyú a tőkepiac biztonságos, zavartalan működése szempontjából. Súlyosító körülménynek számított, hogy a magánszemély több alkalommal (vagyis több bennfentes információ alapján, és több kereskedési napon) valósított meg bennfentes kereskedelmet, továbbá, hogy a WABERER'S részvényekkel Prémium kategóriában kereskednek és szerepelnek a BUX és BUMIX indexkosarakban. Bennfentes kereskedelem gyanúja miatt az ügy kapcsán a jegybank feljelentést is tett. Mint ahogy ez az ügy is mutatja:

¹¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2554 rendelete (2022. december 14.) a pénzügyi ágazat digitális működési rezilienciájáról

¹² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/1114 rendelete (2023. május 31.) a kriptoeszközök piacairól

¹³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 596/2014 rendelete (2014. április 16.) a piaci visszaélésekről (piaci visszaélésekről szóló rendelet)

¹⁴ 2001. évi CXX. törvény a tőkepiacról

ahhoz, hogy valaki bennfentes kereskedelmet valósítson meg, nem szükséges, hogy az adott bennfentes információ valamennyi részletét aprólékosan ismerje. A bennfentes kereskedelem abban az esetben is megvalósul, ha az adott személy esetleg az adott bennfentes információ nem minden részletével van tisztában, hanem azt csak nagy vonalakban ismeri, vagyis egy-egy olyan főbb, árfolyamérzékeny momentumot ismer, amely a nyilvánosság számára nem érhető el.

AZ MNB ZÖLD PROGRAMJA

2024. június végével a zöld gazdaságra való átállást támogató vállalati és önkormányzati tőkekövetelmény-kedvezmény programba fennálló tőketartozás alapján 818 milliárd forintnyi vállalati hitelt, illetve 109,5 milliárd forintnyi vállalati kötvény kitettséget vontak be a résztvevő intézmények. A belföldi vállalati hitelek döntő része megújulóenergia termelést (357 milliárd), illetve fenntartható kereskedelmi ingatlanokat finanszírozott (167,5 milliárd). A zöld lakáscélú tőkekövetelmény-kedvezmény programban ugyanebben az időszakban 238 milliárd forintnyi tőkekitettséggel volt az állomány, ennek döntő része új, energiahatékony házak építését finanszírozta, de megjelentek az energetikai korszerűsítést finanszírozó hitelek is.

Az MNB zöld ajánlásainak újabb eleme jelent meg 2024. szeptember 27-én az ESG információk felmérését szolgáló minimum kérdéssor alkalmazásáról. A mintegy másfél éves előkészítési időszakban az MNB számos szakmai szervezettel egyeztetette az ajánlást és az annak alapját képező kérdőívet. Az ajánlás célja, hogy a hazai pénzügyi szervezetek és rajtuk keresztül a hiteligénylő vállalkozások is fel tudják mérni ESG kockázataikat, továbbá, hogy az ESG kockázatok felmérése is beépüljön a pénzügyi szervezetek kockázatkezelési folyamataiba. Az ajánlás 2025. január 1-jétől lép hatályba, szakaszos bevezetéssel, segítve mind a bankok, mind a kérdőívet kitöltő vállalatok felkészülését.

2024 júliusától az MNB fenntarthatósági törekvéseit bemutató weboldal már angol nyelven is elérhető. Az oldalon megtalálható többek között az idén negyedik alkalommal megjelent Zöld pénzügyi jelentés angol verziója, ami a hazai zöld pénzügyi fejleményeket mutatja be.

Az MNB a WWF Magyarországgal együttműködésben 2024 augusztusában publikálta az élőhely-helyreállítások eredményeit bemutató értéklevelet. A Zöld Program harmadik pillérének részeként az MNB a természetes élőhelyek helyreállításával nem csupán a karbonellentételezés terén tesz lépéseket, hanem sokrétűen szolgálja a környezeti biztonságot, és vállalati klímastratégiájába hiteles elemként építi be a biodiverzitás védelmét. A rekonstrukciók hazánk országosan védett területeinek természeti értékét növelik: Geszt esetében a Körös-Maros Nemzeti Park, Drávaszentesnél pedig a Duna-Dráva Nemzeti Park természetessége javul.

Az MNB a kelet-közép-európai régióban elsőként csatlakozott a CASI (Capacity-building Alliance of Sustainable Investment) nemzetközi szervezethez, melynek célja, hogy világszerte kellő létszámban legyenek szakértői a fenntartható befektetéseknek. Az együttműködés első lépéseként egy fenntartható pénzügyi webinárium megszervezését tervezi a jegybank, melyet a jövőben egy személyes rendezvény követhet.

Ünnepélyes keretek között mutatták be az MNB és a Budapesti Metropolitan Egyetem (METU) által támogatott „Fenntarthatóság a közgazdaság-tudományban”, valamint „A jövő fenntarthatósága – A fenntarthatóság jövője” címmel megjelent kiadványokat. Az MNB-METU együttműködés keretében az egyetemen működő Fenntarthatósági és Versenyképességi Kutatóintézet (FVKI) még 2023 júniusában írt ki kutatási pályázatot, amelyre egyénileg vagy legfeljebb 3 fős csapatban várták a PhD végzettséggel rendelkező jelentkezőket. Pályázni két csoportra bontott témakörökben lehetett: az MNB FVKI közgazdaságtudományi fő profiljában, illetve a társadalmi és kulturális fenntarthatóság gazdasági összefüggéseinek kutatását célzó programmal. A pályázók a sikeres elbírálást követően havi átalányösszegű kutatói ösztöndíjban részesültek, a támogatással elkészült tanulmányokat pedig a METU és az MNB közösen adta ki a most bemutatott válogatáskötetekben.

ÜGYFÉLSZOLGÁLATI TEVÉKENYSÉG

Az MNB Ügyfélszolgálatához 2024. szeptember 30-ig összesen 19 700 megkeresés és kérelem érkezett. A megkeresések és kérelmek szektor szerinti megoszlása érdemben nem változott a korábbi időszakokhoz képest, így az ügyféljelzések legnagyobb arányban most is a pénzüpiacot érintették, ezt a biztosítási piac követte. Az ügyfelek leggyakrabban hitelezéssel, pénzforgalmi szolgáltatásokkal, nem-életbiztosításokkal, valamint behajtással és követeléskezeléssel kapcsolatos kérdéskörökkel fordultak az MNB Ügyfélszolgálatához.

A kibercsalásokon belül már 2023. év során erősödő tendenciát mutatott az MNB nevével — akár az MNB nyilvános telefonszámait is másolva — elkövetett visszaélések száma, és ez a trend erősödik 2024-ben is. A tavalyi 121 esethez képest 2024. szeptember végéig az Ügyfélkapcsolati Információs Központ 157 ezzel kapcsolatos bejelentést fogadott. Az elkövetési módok közül jelentős a csomagküldő szolgálat nevével visszaélő adathalász üzenet, e-mail küldése, valamint a hamis banki telefonhívás, illetve a hamis befektetési lehetőségek ajánlása. 2024. szeptemberben 4 esetben az ügyfelek az MNB és egy tőzsdei kibocsátó nevével visszaélő hamis befektetési programot jeleztek, amit a csalók a közösségi médiában valótlan céges hirdetésként tettek közzé. Az MNB sajtóközleményben is felhívta a figyelmet e visszaélésre.

4. Szanálás

SZANÁLÁSI TERVEZÉS, SZANÁLHATÓSÁG ÉRTÉKELÉSE ÉS AZ MREL-KÖVETELMÉNY MEGHATÁROZÁSA

Az MNB, mint csoportszintű szanálási hatóság az éves ütemtervnek megfelelően a jelentős határon átnyúló tevékenységet végző magyarországi székhelyű bankcsoport esetében lezárta a szanálhatóság értékelésére irányuló eljárást, amelyhez kapcsolódóan felülvizsgálatra került a csoportszintű szanálási terv és azzal párhuzamosan a konszolidált és egyedi szavatolótőkére, leírható, illetve átalakítható kötelezettségekre vonatkozó minimumkövetelmények (MREL-követelmények) is. A szanálhatóság értékelésére nemcsak az intézménycsoport belföldi intézményeinél került sor, hanem koordinált vizsgálat keretében az adott ország szanálási hatóságainak közreműködésével a leányvállalatok vonatkozásában is. A szanálási terv és a szanálhatóság értékelése, valamint az MREL-követelmények együttes döntések keretében kerülnek elfogadásra. Emellett a szanálási hatóság folyamatosan nyomon követi az intézmény MREL-megfelelésének státuszát.

Az Egységes Szanálási Testület (Single Resolution Board – SRB), mint a legjelentősebb bankuniós székhelyű intézmények, illetve bankcsoportokért felelős szanálási hatóság vezetése alatt álló szanálási kollégiumokban folyó munkához kapcsolódva az MNB, mint a bankuniós anyavállalatok magyarországi székhelyű leányvállalataiért felelős szanálási hatóság szanálhatósági értékeléseket végzett több leányvállalat esetében, illetve kötelezte az érintett intézményeket az együttes döntések keretében elfogadott MREL-követelmények teljesítésére.

Az MNB az MREL-követelmény teljesítése vonatkozásában a III. negyedév folyamán is helyt adott általános előzetes engedély iránti kérelemnek az MREL-követelmény felé elszámolható egyes kötelezettségek visszahívása, visszaváltása, visszafizetése vagy visszavásárlása tekintetében. Ezzel párhuzamosan az MNB folyamatosan nyomon követi az MREL-követelmény teljesítésére kötelezett intézményeknek a rájuk irányadó követelményeknek való megfelelés státuszát.

KOLLEKTÍV PÉNZALAPOKKAL KAPCSOLATOS FELADATOK

Az MNB képviselői továbbra is aktívan részt vettek a Szanálási Alap és az Országos Betétbiztosítási Alap igazgatótanácsának munkájában.

A SZANÁLÁSI VAGYONKEZELŐVEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Az MSZVK Magyar Szanálási Vagyonkezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság (MSZVK Zrt.) feletti tulajdonosi jogokat a szanálási törvény alapján az MNB gyakorolja.

NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉS, RÉSZVÉTEL AZ EURÓPAI UNIÓS SZABÁLYOZÁSI KÖRNYEZET ALAKÍTÁSÁBAN

Az MNB szakértői továbbra is résztvevői az EBA, az ESMA és az EIOPA szanálási munkacsoportjainak.

Emellett, az MNB szakértői a bankszanálás terén megszerzett tapasztalataik beépítésével részt vállalnak az uniós jogalkotási szerveknek elsősorban a hitelintézetek és befektetési vállalkozások szanálási irányelveinek felülvizsgálatát, valamint a biztosítók szanálási keretrendszerének kiépítését célzó munkájában.

5. Nemzetközi tartalékok

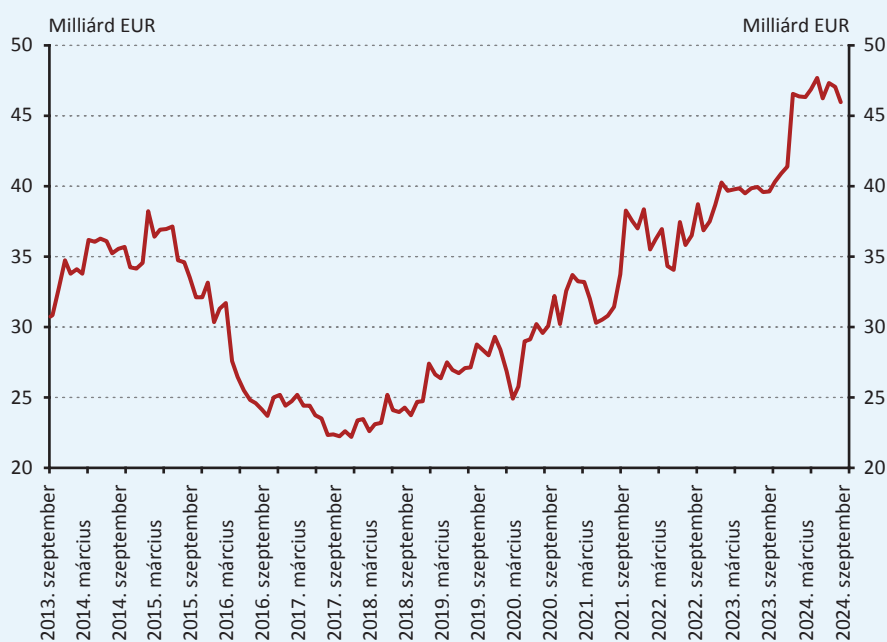
2024 harmadik negyedévének végén az MNB nemzetközi tartalékainak nagysága 46,0 milliárd euro volt, ami mintegy 230 millió euro csökkenést jelent a 2024. félév végi 46,3 milliárd eurós értékhez képest.

A tartalékokat leginkább az Államadósság Kezelő Központ (ÁKK) közel 1200 millió eurónyi adósságtörlesztési célú tétélei (többek között a szeptemberi amerikai dollár CP lejárat) illetve a Magyar Államkincstár (MÁK) mintegy 500 millió eurónyi devizakiadásai csökkentették.

Ezt ellensúlyozta az ÁKK szeptemberben lezajlott 3 és 10 éves lejáratú Samurai kötvények kibocsátása mintegy 250 millió euró értékben, az Európai Unió forrásokhoz kapcsolódó tranzakciók, illetve befizetésekből adódó mintegy 120 millió euró nettó hatás, amelyek mellett a portfóliók teljesítménye és az eurótól eltérő devizaeszközök, illetve az arany euróban kifejezett értékének árfolyamváltozásából adódó átértékelődés is a tartalékok növekedése irányába hatott.

Ebben a negyedévben az MNB rekordmagas szintre, 110 tonnára emelte aranytartalékát.

5. ábra
A nemzetközi tartalékok nagyságának alakulása (milliárd EUR)

6. Készpénzlogisztikai tevékenység

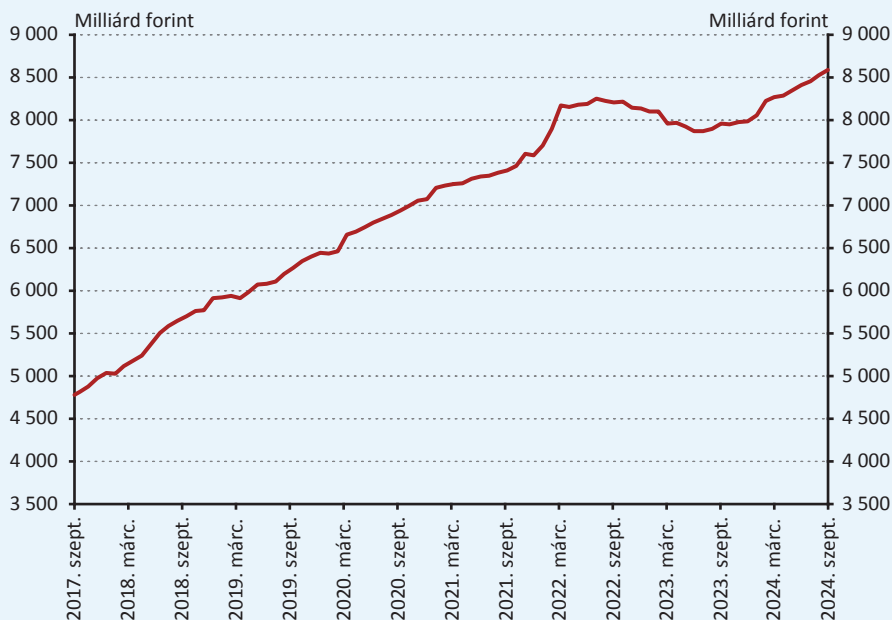
A FORGALOMBAN LÉVŐ KÉSZPÉNZ

2024. III. negyedév végén a forgalomban lévő készpénzállomány 7,9%-kal, nominálértéken 626,2 milliárd forinttal növekedett az előző év azonos időszakához képest, szeptember végére elérve a 8 568,7 milliárd forintot.¹⁵ Az első három negyedévben a készpénzállomány 498,9 milliárd forinttal emelkedett, a havi bázisú növekedés már több, mint egy éve, 2023 augusztusától folyamatos. A szezonálisan és naptárhatással kiigazított adatok alapján a forgalomban lévő készpénzállomány az első három negyedévben 7,5%-kal bővült a 2023. december végi állományhoz képest, a havi bázisú növekedés azonban az év során átlagosan 0,8% volt, ami elmarad a COVID-19 járvány előtt mért növekedési ütemtől.

A készpénzállomány 2024 folyamán megfigyelt növekedése részben a növekvő jövedelmeknek, illetve a csökkenő kamatoknak és inflációnak köszönhető, de nagy mértékben hozzájárul a lakosság körében tapasztalható tartósan magas bizonytalanság is. A növekedési ütemet továbbra is visszafogta az intézményi igazodás, azaz a kereskedelmi bankok készletracionalizálási folyamata. Mérsékeli a készpénzkereslet növekedését továbbá az elektronikus fizetések arányának folyamatos növekedése is, bár az online pénztárgép adatbázisban regisztrált tranzakciók darabszámának többsége még mindig készpénzes. A magas bizonytalansággal összefüggő óvatossági készpénzkereslet továbbra is meghatározó a forgalomban lévő készpénzállomány alakulásának szempontjából, amit igazolnak a robusztus ATM készpénzfelvételi adatok. A makrogazdasági kilátásokat figyelembe véve a forgalomban lévő készpénzállomány várhatóan továbbra is növekvő tendenciájú lesz az elkövetkezendő hónapokban.

6. ábra

A forgalomban lévő készpénz értéke gazdaságban, szezonálisan és naptárhatással igazított adatok

Forrás: MNB.

¹⁵ Ebben az értékben nem szerepel a bevont, de még visszaváltható bankjegyek értéke, ami az MNB mérlegében kimutatott készpénzállománynak része. A mérlegben szereplő készpénzállomány 8 664,3 milliárd forintot ért el, az előző év azonos időszakához képest 622,0 milliárd forinttal és 7,7%-kal növekedett.

2. táblázat

Forgalomban lévő bankjegyek és érmék¹⁶(2024. szeptember 30-i és 2023. szeptember 30-i adatok)¹⁷

Bankjegyek	2024				2023			
	Mennyiség	Érték	Megoszlás (%)		Mennyiség	Érték	Megoszlás (%)	
	millió darab	mrd forint	mennyiség	érték	millió darab	mrd forint	mennyiség	érték
20 000 forint	314,6	6 291,8	45,6	74,4	284,6	5 691,5	43,8	72,6
10 000 forint	184,2	1 842,3	26,7	21,8	183,3	1 832,9	28,2	23,4
5 000 forint	32,2	160,8	4,7	1,9	31,3	156,6	4,8	2,0
2 000 forint	22,8	45,7	3,3	0,5	22,8	45,7	3,5	0,6
1 000 forint	93,1	93,1	13,5	1,1	88,1	88,1	13,5	1,1
500 forint	42,7	21,4	6,2	0,3	40,1	20,1	6,2	0,3
Összesen	689,6	8 455,1	100,0	100,0	650,2	7834,9	100,0	100,0
Érmék	Mennyiség	Érték	Megoszlás (%)		Mennyiség	Érték	Megoszlás (%)	
	millió darab	mrd forint	mennyiség	érték	millió darab	mrd forint	mennyiség	érték
	millió darab	mrd forint	mennyiség	érték	millió darab	mrd forint	mennyiség	érték
200 forint	200,3	40,1	7,9	41,2	191,9	38,4	7,9	41,4
100 forint	256,8	25,7	10,1	26,4	244,3	24,4	10,1	26,4
50 forint	252,7	12,6	9,9	13,0	239,5	12,0	9,9	12,9
20 forint	470,3	9,4	18,5	9,7	446,7	8,9	18,4	9,6
10 forint	508,8	5,1	20,0	5,2	488,6	4,9	20,1	5,3
5 forint	852,5	4,3	33,5	4,4	815,5	4,1	33,6	4,4
Összesen	2 541,5	97,1	100,0	100,0	2 426,5	92,7	100,0	100,0

Forrás: MNB.

A forgalomban lévő bankjegyek értéke 8 455,1 milliárd forint, mennyisége 689,6 millió darab volt 2024. szeptember 30-án. Ez értékben 7,9 százalékos, mennyiségét tekintve pedig 6,1 százalékos növekedést jelent az előző év azonos időszakához képest. A növekedés elsősorban a 20 000 forintos bankjegyet érintette, amelynek állománya 10,5%-kal nőtt. Emellett kisebb mértékben, 6,4%-kal az 500 forintosok, 5,7%-kal az 1000 forintosok, 2,7%-kal az 5000 forintosok, 0,5%-kal a 10 000 forintosok forgalomban lévő mennyisége is bővült, azonban a 2000 forintosok állománya érdemben nem változott. A forgalomban lévő érmék értéke 97,1 milliárd forint, mennyisége 2 541,5 millió darab volt 2024. szeptember végén. Ez értékben 4,8 százalékos, mennyiségben 4,7 százalékos növekedést mutat 2023 azonos időszakának adataihoz képest. A forgalombővülés valamennyi érmecímletet egyenletesen érintette.

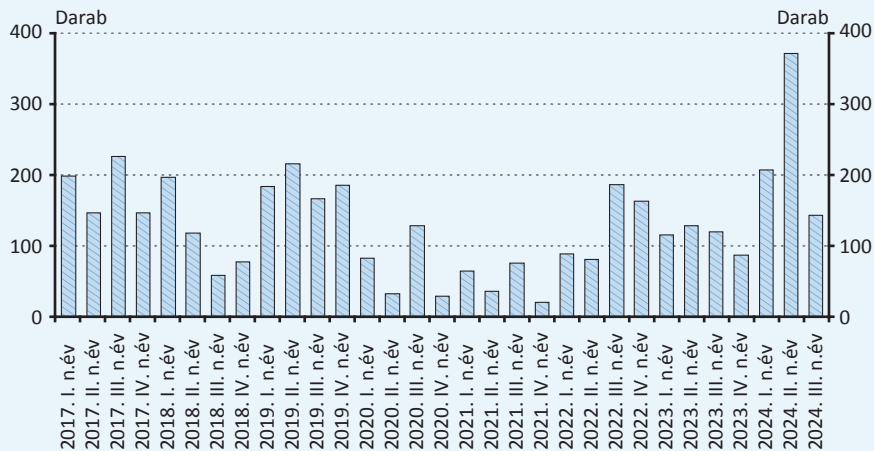
A KÉSZPÉNZHAMISÍTÁS MEGELŐZÉSÉT, VISSZASZORÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉG

2024 III. negyedévének végéig a készpénzforgalomból mindössze 725 darab forinthamisítvány került kiszűrésre. Ez az adat a forinthez hasonló nemzeti valuták sorában továbbra is kiemelten kedvezőnek tekinthető. A lefoglalt forint hamisítványok döntő többsége a 20 000 és a 10 000 forintos bankjegyek közül került ki. A hamisítások módszereit változatlanul az irodai sokszorosító eszközök (színes fénymásolók, printerek) használata jellemzi. A rátekintésre esetenként megtévesztőnek bizonyuló hamisítványok, mind egyszerű érzékszervi vizsgálatokkal (tapintással, fény felé tartva átnézetben vagy mozgatással), mind pedig a pénztárakban alkalmazott kombinált UV-A és UV-C lámpa alatti ellenőrzéssel kiszűrhetők.

¹⁶ A táblázat nem tartalmazza a jegybank által kibocsátott emlékérmék és emlékbankjegyek állományát, melyek névértéken a forgalomban lévő fizetőeszközök közé tartoznak.

¹⁷ A táblázatban a részadatok és az összesen értékek külön-külön lettek kerekítve, a kerekítés miatt a részadatok összegei eltérhetnek az összesen adatoktól.

7. ábra
A forint hamisításának negyedévenkénti alakulása

Forrás: MNB.

3. táblázat
A forintbankjegy-hamisítványok címletenkénti megoszlása 2024 I-III. negyedévében

Címletek	500	1 000	2 000	5 000	10 000	20 000
Megoszlás (%)	0,6%	4,1%	0,4%	1,2%	73,4%	20,3%

A jegybank szakértői 948 darab különböző valutahamisítványt, ezen belül 808 darab hamis euróbankjegyet vizsgáltak meg 2024 I-III. negyedévében.

A PÉNZUTÁNZATOK KÉSZÍTÉSÉRE VONATKOZÓ ÚJ MNB RENDELETEK

2024. október 4-től hatályba lépett az érmék tekintetében a 42/2024. (IX. 19.) MNB rendelet, a bankjegyek tekintetében a 43/2024. (IX. 19.) MNB rendelet.

Az új szabályozás hátterében elsődlegesen az MNB tv. 2022. évi LXXVII. törvényben foglalt módosítása állt, amely az MNB forintbankjegyek és -érmék utánzataira vonatkozó szabályozási, engedélyezési és ellenőrzési jogkörét – amely korábban a forgalomban lévő, valamint a forgalomból bevont és törvényes fizetőeszköze még átváltható forintbankjegyek és -érmék utánzataira terjedt ki – kiterjesztette a forgalomból bevont és törvényes fizetőeszköze már át nem váltható forintbankjegyek- és -érmék utánzataira.

Az érmeutánzatok készítésére vonatkozó új MNB rendelet normaszövegének kidolgozása során a jogalkotó figyelembe vette az érmék utánzatára vonatkozóan a forgalomból bevont és törvényes fizetőeszköze át nem váltható forintérmékről nemesféméből való utánzatkészítés iránti igényt. Új előírás, hogy az MNB engedélye nélkül készíthető nemesfém alapanyagból az át nem váltható forintérme utánzata, ha tartalmazza az „utánzat” feliratot, valamint a nemesfémnek nem minősülő egyéb fém alapanyagból készült utánzat esetén, ha tartalmazza az „utánzat” feliratot, továbbá méretében és anyagösszetételében eltér az utánzat alapjául szolgáló forintérmétől. Ezen utánzatokra vonatkozóan a felhasználó adatszolgáltatásra köteles az MNB részére.

A forintbankjegyek utánzataira vonatkozó új szabályozás az MNB rendelet alkalmazási körét, illetve az értelmező rendelkezéseket egészítette ki. A forintbankjegy kategóriáján belül – az emlékbankjegy mellett – nevesíti a forgalmi bankjegyet és a forgalmibankjegy-emlékváltozatot, és a forintbankjegy mindhárom változatának fogalmát meghatározza. A forintbankjegy egyedi képi elemeinek részét képezi a „forint” megnevezés is, amellyel kiegészült a vonatkozó értelmező rendelkezés. A forintbankjegy-utánzatokkal szembeni követelmények pontosítása részeként az új MNB rendelet rögzíti, hogy az engedélyezési kötelezettség mind a forintbankjegy-utánzat készítése, mind annak tényleges felhasználása időpontjára vonatkozóan fennáll.

EMLÉKÉRME- ÉS FORGALMIÉRME-EMLÉKVÁLTOZAT-KIBOCSÁTÁS

Az MNB tv. értelmében kizárólag az MNB jogosult bankjegy- és érmekibocsátásra, ideértve az emlékbankjegyek és az emlékérmék kibocsátását is. Az MNB azzal a céllal bocsát ki emlékérméket, hogy összetársadalmi jelentőségű történelmi, kulturális és tudományos évfordulókról az utókor számára maradó formában emlékezzen meg, kortárs eseményeket örökítsen meg, valamint nemzeti példaképeknek állítson emléket. Az emlékérmék ismeretterjesztő szerepének minél szélesebb körben való érvényesülése érdekében 2014 óta a nemesfém emlékérmék színesfém változata is kibocsátásra kerül, a nemesfém érmeképeivel megegyezően, de alacsonyabb névértékben.

2024 harmadik negyedévében öt tematikában, hét emlékérmét: egy-egy arany és ezüst emlékérmét, ezek színesfém változatait, valamint három önálló színesfém emlékérmét bocsátott ki az MNB. Az emlékérmék fotóit is tartalmazó 2024. évi emlékérmé-kibocsátási program elérhető az MNB honlapján¹⁸.

Emlékerme-tematika és kibocsátási időpont		Specifikáció					
		Anyag	Súly g/db	Átmérő mm	Szél	Kivitel	Névérték Ft
Az Európai Unió Tanácsának magyar elnöksége - 2024 Kibocsátás: 2024. július 1.	Ag .925	12,50	30	recézett	PP	7 500	5 000
	Cu75Ni25	12,50			BU	3 000	5 000
50 éves a Rubik-kocka™ Kibocsátás: 2024. július 13.	Cu89Al5Zn5Sn1	20	37,18 mm hatszögletű	sima	BU	3 000	20 000
Árpád-házi Szent Kinga „Árpád-házi magyar szentek” sorozat – 4. elem Kibocsátás: 2024. július 24.	Au .986	6,982	22	sima	PP	100 000	2 000
	Cu75Ni4Zn21	4,20			BU	3 000	5 000
Főörség „Nemzeti Hauszmann Program” sorozat – 3. elem Kibocsátás: 2024. augusztus 20.	Cu89Al5Zn5Sn1	20	37,18 mm hatszögletű	sima	Proof-like	3 000	20 000
Pannonhalmi Bencés Főapátság „Nemzeti emlékhelyek” sorozat – 11. elem Kibocsátás: 2024. augusztus 28.	Cu90Zn10	18,40	37	recézett	patinázott	3 000	10 000

*Színjelölés:

	arany		ezüst		színesfém
--	-------	--	-------	--	-----------

¹⁸ <https://www.mnb.hu/letoltes/emlekerme-kibocsatasi-program-2024.pdf>

7. Pénzforgalom és értékpapír-elszámolás

A pénzforgalmi szolgáltatások árazásáról készült cikk

Az MNB 2024 júliusában szakmai cikket publikált a pénzforgalmi szolgáltatások árazásáról¹⁹, amelyben a jelenlegi banki árazási struktúra problémáira és a folyamatos díjemelések lehetséges negatív hatásaira hívta fel a figyelmet. Az elmúlt évekre jellemző nagymértékű díjemelések hátráltatják az elektronikus pénzforgalom terjedését. A banki díjemelések hatására 2024 tavaszán 5-18 százalék közötti mértékben emelkedtek a pénzforgalmi díjak, ami egyes számlacsomagoknál évi több ezer forintos költségnövekedést okozott az ügyfeleknek. Emellett az árazási struktúra következtében a szolgáltatások gyakoribb használata automatikus költségnövekedést okoz az ügyfeleknek, és rontja a hazai bankok versenyképességét nemzetközi összehasonlításban. Az MNB pénzforgalmi stratégiájában megfogalmazott céljai az árazás terén, hogy csökkenjen az ügyfelek költségszintje és az ügyfelek közötti költségkülönbségek, ezért folyamatosan nyomon követi ezt a területet és szükség esetén további intézkedésekre tesz javaslatot.

Pénzforgalmi szabályozás

A harmadik negyedév során az MNB a pénzforgalmi szolgáltatóktól, egyéb vállalkozásoktól és természetes személyektől érkezett megkeresések alapján közvetlenül 1 pénzforgalmi tárgyú állásfoglalást, illetve szakmai véleményt adott ki.

2024. harmadik negyedévében módosításra került a pénzforgalom lebonyolításáról szóló MNB rendelet. A módosítással pontosításra kerültek az azonnali átutalás egységes arculati elemeire vonatkozó előírások, valamint technikai pontosításokra került sor a belső körű azonnali átutalások jóváírására, valamint az egységes adatbeviteli megoldással kezdeményezett azonnali átutalás teljesüléséről vagy visszautasításáról szóló tájékoztatás megküldésére vonatkozó szabályokban. A pénzforgalom lebonyolításáról szóló MNB rendelt módosításával egyidejűleg publikálásra került a fizetési művelet összegének a kedvezményezett fizetési számláján történő haladéktalan jóváírásáról és a fizetési művelet összegének a kedvezményezett részére történő haladéktalan rendelkezésre bocsátásáról szóló MNB ajánlás, amely az MNB elvárásait tartalmazza a fizetési számlán történő jóváírás, valamint a kedvezményezett részére történő rendelkezésre bocsátás befejezésének elvárt idejére vonatkozóan.

Pénzforgalmi állásfoglalások és ellenőrzések

2024 harmadik negyedévben pénzforgalmi ellenőrzés tárgykörben két új hatósági eljárást indított a jegybank.

Központi Visszaélésszűrő Rendszer

Annak érdekében, hogy a jogszabályi előírásnak megfelelően a Központi Visszaélésszűrő Rendszer (KVR) éles indítása 2025. július 1-én megtörténhessen, az MNB és a GIRO szoros együttműködésének keretében – a GIRO sikeres tendereztetési eljárását követően – év elején megindult a rendszer technikai kivitelezése, mellyel párhuzamosan megkezdődtek a banki fejlesztések is. A rendszer mesterséges intelligencia segítségével, valós időben értékeli majd a tranzakciók csalási kockázatának mértékét, melynek eredményéről szintén valós időben visszajelzést küld a hitelintézeteknek – így olyan többlet információk szolgáltatásával támogatva az intézmények szűrőrendszereit, amelyek a saját elemzéseikből nem állíthatók elő.

¹⁹ Nemeckó István – Takács Kristóf: A nagymértékű díjemelések hátráltatják a pénzforgalom fejlődését | MNB.hu

8. Az MNB statisztikai tevékenysége

AZ MNB STATISZTIKAI TEVÉKENYSÉGE 2024. III. NEGYEDÉVBEN

Monetáris és pénzügyi stabilitási statisztika

Az MNB havonta publikálja a hitelintézetek összevont mérlegének főbb számait. A 2024. augusztusi adatok alapján készített statisztikák 2024. október 2-án jelentek meg.

A szezonálisan nem igazított tranzakciós adatok szerint 2024. június-augusztus hónapokban összességében mind a háztartások, mind pedig a nem pénzügyi vállalatok nettó hitelfelvevők voltak, valamint mindkét szektor növelte betéteinek állományát is.

A háztartások hitelei a tranzakciós adatok alapján mindhárom megfigyelt hónapban nőttek: a szektor nettó hitelfelvétele ebben az időszakban összesen 304,4 milliárd forintot tett ki.

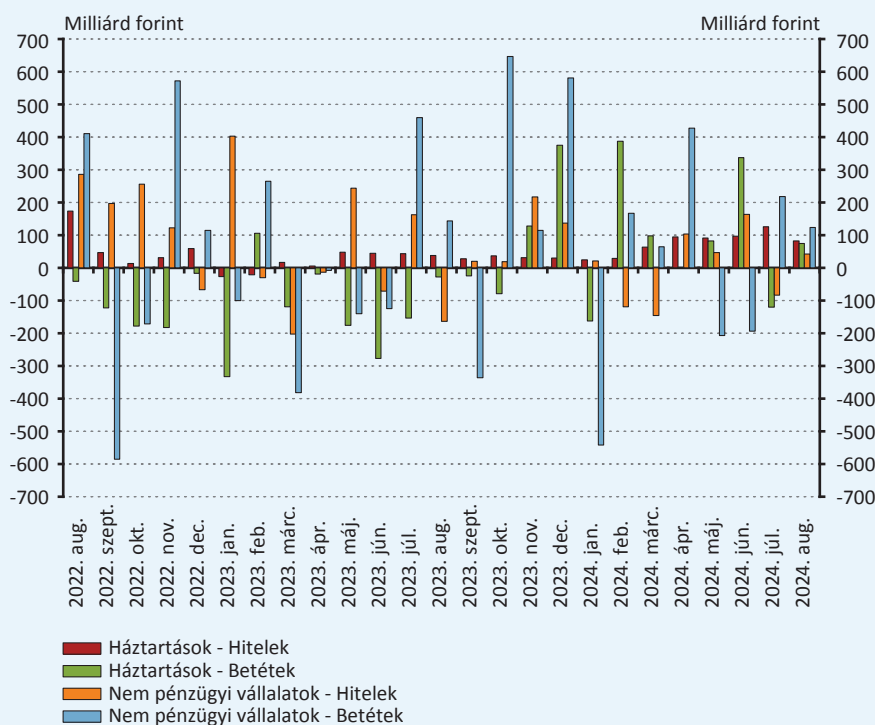
A nem pénzügyi vállalatok hitelei esetében júniusban és augusztusban növekedés, míg júliusban ezek együttes összegénél kisebb mértékű csökkenés volt megfigyelhető: összesen 121,3 milliárd forinttal nőtt tranzakciókból eredően az állomány.

A háztartások júniusban és augusztusban növelték, míg júliusban csökkentették betéteik állományát, tranzakciós alapon összesen 290,3 milliárd forintos nettó betételhelyezés jellemezte a megfigyelt időszakot.

A nem pénzügyi vállalatok betétállománya júniusban csökkent, míg júliusban és augusztusban nőtt, amely változások eredőjeként összesen 147,0 milliárd forintos nettó betételhelyezés történt ebben az időszakban.

8. ábra

A háztartások és a nem pénzügyi vállalatok hitel- és betéttranzakciói a szezonálisan nem igazított adatok alapján

Forrás: MNB.

Szintén 2024. október 2-án jelent meg a háztartási és a nem pénzügyi vállalati hitel- és betétkamatlábakról szóló havi sajtóközlemény.

A közzétett adatok szerint a vizsgált időszak (2024. június-augusztus) alatt a háztartások által elhelyezett forintbetétek átlagos kamatlába csökkent²⁰, míg az eurobetéteké emelkedett. A háztartásoknak nyújtott forint lakáscélú hitelek átlagos hitelköltség mutatója enyhén emelkedett, míg a személyi hiteleké mérséklődött a megfigyelt időszakban. A vizsgált negyedévben a babaváró hitelek új szerződéses összege 61,9 milliárd forint volt.

A nem pénzügyi vállalati szektor esetében a forint- és eurobetétek átlagos kamatlába csökkent az előző negyedévhez képest. A forint- és eurohitelek átlagos kamatlába szintén mérséklődött a vizsgált időszakban.

Háztartások hitelállományának alakulása

2024. szeptember 27-én jelent meg a háztartások hitelállományának alakulását 2024. II. negyedéves vonatkozási idővel bezárólag bemutató negyedéves MNB tájékoztató. A publikációban interaktív formában is megjelenik a háztartási hitelállományok fizetési késedelem szerinti megbontása és az állományváltozás alakulása. A publikáció alapját a hitelügyletek egyes adataira vonatkozóan teljesítendő granulált adatszolgáltatás (a továbbiakban: HITREG) képezi, míg a hátralévő futamidőre és a szerződések darabszámára vonatkozó adatok aggregált statisztikából, a FINREP adatcsomag H3403 és SF07 tábláiban jelentett hitelintézeti adatok feldolgozásával kerülnek bemutatásra.

2024 II. negyedévében a háztartási hitelek folyósítása és törlesztése is nőtt az előző negyedévhez képest. A tárgynegyedévi folyósítás 193 milliárd forinttal, azaz 31,8 százalékkal, míg a törlesztések összege 21 milliárd forinttal, azaz 4,3 százalékkal emelkedett az előző negyedévhez képest. Míg a folyósítások esetében a forintban nyújtott piaci kamatozású és egyéb lakáshitelek képviselik a legnagyobb összeget, addig a törlesztéseken belül a forintban nyújtott személyi hitelek visszafizetése képviseli a legnagyobb részarányt.

2024. június végén a háztartási hitelek 1,5 százaléka volt 90 napon túli késedelemben, mely arány lényegében nem jelent változást az előző negyedévhez képest.

Felügyeleti statisztika

Az MNB 2024. szeptember 5-én interaktív formában publikálta a hitelintézetek összesített prudenciális adatait 2024. június 30-ig bemutató idősort, illetve újonnan, ugyancsak interaktív formában 2024. szeptember 11-én jelentette meg a 2023. évi Aranykönyvet.

A hitelintézeti szektor 2024. II. negyedév végén 9 bankcsoportból, 8 egyedi hitelintézetből, 2 hitelintézettel egyenértékű prudenciális szabályozás alá eső pénzügyi vállalkozásból, valamint 9 fióktelepből állt.

A szektor konszolidált mérlegfőösszege a tárgynegyedév végén 94 958 milliárd forintot tett ki, amely 0,7 százalékkal magasabb az előző negyedévinél, és 11,4 százalékkal haladja meg az egy évvel ezelőtti értéket. A banki mérlegekben a két legjelentősebb eszköztípus továbbra is a hitelek és a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, amelyek együttes állománya az eszközök 76,9 százalékát tette ki 2024. június 30-án. A forrásállomány több, mint 3/4-ét adták továbbra is a betétek. A szektor szintű saját tőke pedig az idegen források 11,8 százalékát tette ki a tárgynegyedév végén.

A hitelintézeti szektor 2024 I. félév során elért konszolidált szintű nettó eredménye 1 011 milliárd forint volt, ami 3,4 százalékkal magasabb az előző év azonos időszakos eredményénél. A kamateredmény 7,7 százalékkal nőtt az előző év időarányos összegéhez képest, a díj- és jutalékeredmény bővülése 14,6 százalékos ugyancsak éves viszonylatban. A működési bevételek éves szinten 9,5 százalékkal növekedtek, a működési költségek ugyanakkor 0,9 százalékkal csökkentek az előző év azonos időszakához képest.

²⁰ A kamatláb ebben az elemzésben a teljes vizsgált időszakra vonatkozó átlagkamatlábát jelenti.

2024. I. félév végéig az értékvesztés és céltartalékképzés nettó hatásaként 24 milliárd forint képzés rontotta az eredményt szektorszinten, az előző év azonos időszakában tapasztalt 73 milliárd forintos nettó képzéshez képest ez 67,1 százalékkal alacsonyabb érték. A nettó adórátfordítás (különadók nélkül) 200 milliárd forint volt 2024. I. félévben, amely 75 milliárd forintra magasabb az előző év azonos időszakában kimutatottnál.

A teljes hitelállomány NPL-rátájának évek óta tartó csökkenési trendje kitartott, és 2024. I. félév végére a teljes hitelállomány 2,5 százalékára süllyedt a nemteljesítő állományok aránya.

2024. I. félév végén szektorszinten összesítve a - felügyeleti hatóság által megállapított - SREP többlet tőkekövetelményt is figyelembe vevő II. pilléres teljes tőke megfelelési index 187,0 százalék volt, a II. pillér és a tőkepufferek figyelembevételével számított teljes tőke megfelelési index 133,9 százalék, mindkét érték stabil tőkehelyzetet mutat.

A likviditásfedezeti ráta (LCR) átlagos értéke 193,9 százalékos értéket vett fel 2024. II. negyedév végére. A nettó stabil forrásellátottsági ráta (NSFR) számlálója és nevezője érdemben nem változott szektorszinten, a mutató értéke a tárgynegyedév végére 147,9 százalék lett.

A hitelintézetek 2024 I. félév során nem konszolidáltan számítva összesen 972 milliárd forint nettó eredményt értek el, amely közel másfélszerese az előző év azonos időszaki értékének. A kamateredmény 6,0 százalékkal lett magasabb, mint egy évvel korábban, a díj és jutalékeredmény ezalatt 11,6 százalékkal emelkedett. A kamatbevételek 17,7 százalékkal, a kamatrátfordítások pedig 26,2 százalékkal maradtak el az egy évvel ezelőtti értéktől. A 421 milliárd forintot kitevő osztalékbevételek 62,6 százalékkal magasabb összegű, mint az előző év azonos időszakában. A tárgyidőszaki eredmény alakulásához a kereskedési eredmény előző év azonos időszakához viszonyított jelentős növekedése is hozzájárult. Az értékvesztés és céltartalékképzés eredményhatása a tárgynegyedév során 23 milliárd forint nettó képzés, szemben az előző év azonos időszakában kimutatott 32 milliárd forint nettó képzéssel.

A biztosítók 2024. II. negyedéves prudenciális adatai és a kapcsolódó tájékoztató interaktív formában -- 2024. szeptember 4-én került publikálásra.

2024. II. negyedév végén a biztosítóintézetek szerződésállománya csaknem elérte a 16 millió darabot, mely 6,9 százalékos növekedést jelent az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A szektor 2024. II. negyedéves díjbevétele 412,7 milliárd forint volt, amely 15,5 százalékkal több, mint az előző évi érték. 2024. II. negyedév végén a biztosítók által kezelt biztosítási szerződésekhez kapcsolódó eszközök (befektetések) állománya az előző negyedévhez képest 1,6 százalékkal növekedett. Továbbra is jellemző, hogy a biztosítók eszközkittettséget három kategória, az államkötvény (43,4 százalék), a befektetési jegyek (kollektív befektetési vállalkozások) (42,1 százalék) és a részvények (4,7 százalék) dominálják, hasonlóan az előző év azonos időszaki értékekhez. A biztosítók Szolvencia II értékelési elvei alapján számított tartalékai legnagyobb részét 2024. II. negyedévben továbbra is az indexhez vagy befektetési egységekhez kötött életbiztosítások tartalékai teszik ki (64,7 százalék), növekedést mutatva az előző év azonos időszaki értékhez képest (61,8 százalék), míg az indexhez vagy befektetési egységekhez kötött életbiztosításokon kívüli életbiztosítások tartaléka az összes tartalék 19 százalékát adja, mely csökkenést jelez az előző év azonos időszaki értékhez viszonyítva (22 százalék). A nem-életbiztosítások tartalékainak aránya a 2023. II. negyedévihez (16,2 százalék) képest 2024. II. negyedévben kismértékben emelkedve 16,3 százalékot ért el. A Szolvencia II kockázatalapú tőkekövetelmény szerinti, a szektor egészére az egyedi adatokból összesítve számított szavatolótőke-feltöltöttségi szint 2024. II. negyedévben 194,3 százalék, mely az előző év azonos időszakához képest 4,1 százalékpontos csökkenést mutat, és továbbra is jóval meghaladja a prudenciálisan elvárt 150 százalékos követelményt.

Az MNB 2024. augusztus 26-án publikálta a pénztárak 2024. II. negyedéves adatokkal bővített idősorát és a kapcsolódó tájékoztatót interaktív formában.

Az önkéntes nyugdíjpénztárak által kezelt vagyon 2 099,7 milliárd forintot, a magánnyugdíjpénztárak által kezelt vagyon 320,8 milliárd forintot tett ki 2024. II. negyedév végén. A kezelt vagyon az önkéntes nyugdíjpénztárak esetében 19,5 százalékos, a magánnyugdíjpénztárak vonatkozásában 15,3 százalékos növekedést mutat az előző év azonos időszakához viszonyítva. Az egészség- és önszegélyező pénztári intézménycsoport vagyona 15,1 százalékkal emelkedett 2023. II. negyedév végéhez képest. Az önkéntes nyugdíjpénztárak és magánnyugdíjpénztárak taglétszámának kismértékű csökkenése tovább folytatódott 2024. II. negyedévben. Az előző év azonos időszakához viszonyítva az önkéntes nyugdíjpénztári tagok száma 0,9 százalékkal, a magánnyugdíjpénztári tagok száma 2,2 százalékkal alacsonyabb, ugyanakkor az egészség- és önszegélyező pénztári intézménycsoportba tartozó pénztárak taglétszáma 5,1 százalékos növekedést mutat.

A tőkepiaci folyamatokat bemutató befektetési szolgáltatók kereskedési adatairól szóló idősor – amely havi rendszerességgel kerül publikálásra – 2024. július 8-án, augusztus 7-én és szeptember 9-én is megjelent a publikációs naptárnak megfelelően, legutóbb a 2024. júliusi adatokat tartalmazóan. A befektetési vállalkozások idősorainak második negyedévre vonatkozó publikációja, amely a 2024. június végén működő 10 darab befektetési vállalkozás mérleg, eredmény és szavatolótőke adatait tartalmazza, 2024. augusztus 22-én vált elérhetővé. Az idősorban a 2023. év végére vonatkozó auditált adatok is frissítésre kerültek. A befektetési alapok prudenciális adatai idősor – amely a felügyelt alapkezelők nettó eszközeinek összesített értékét mutatja be különböző bontásokban 2024 II. negyedévére vonatkozóan – 2024. augusztus 21-én jelent meg. Az idősorokhoz szöveges tájékoztató nem készült. A kollektív befektetési formák befektetési és hitelfelvételi szabályairól szóló 78/2014. (III. 14.) Korm. rendelet 2024. július 1-jétől hatályos változása alapján a tőkepiaci felügyeleti adatszolgáltatási rendelet évközi módosítására került sor, amely kapcsán a befektetési alapkezelőkre vonatkozó publikáció módszertana is átalakult a 2024. III. negyedévi vonatkozástól kezdődően.

Fizetésimérleg-statisztikák

Az ebben a publikációban először megjelenő 2024. II. negyedéves fizetésimérleg- és állományi statisztikákkal együtt közzétételre kerülnek az átfogó adatfelülvizsgálat (benchmark revízió) eredményei, amelynek keretében az MNB 2008-ig visszamenőlegesen felülvizsgálta a fizetési-mérleg-statisztikáit. Sor került a normál revíziós időszakon túlmutató visszamenőleges adatjavításokra, új becslések kialakítására, már meglévő becslési módszerek visszavezetésére, illetve a pénzügyi és a nem pénzügyi számlákkal való összhang megteremtése érdekében a társstatisztikák által már korábban közzétett adatok beépítésére. A benchmark revízió hatását bemutató táblák elérhetők: <https://statisztika.mnb.hu/publikacios-temak/fizetesi-merleg-es-kapcsolodo-statisztikak/2024-benchmark-revizio/specialis-celu-vallalatok-nelkuli-eves-idosoros-adoatok>

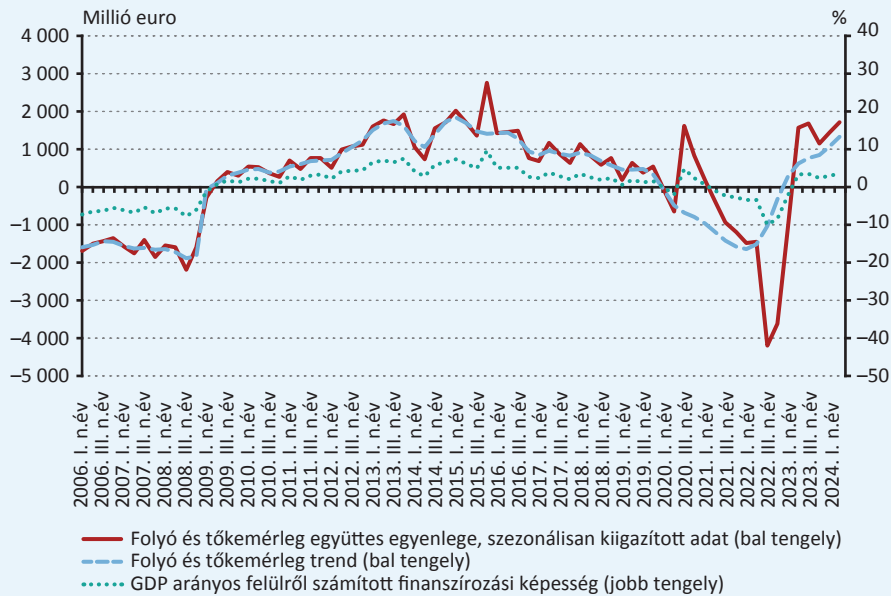
2024. II. negyedévben a külfölddel szembeni nettó finanszírozási képesség (a folyó fizetési mérleg és a tőkémérleg együttes egyenlege) 1 690 millió euro volt a szezonális hatások kiszűrésével, a negyedéves GDP 3,3 százaléka. Szezonális kiigazítás nélkül az egyenleg értéke 2 012 millió euro volt. A folyó fizetési mérleg egyenlege 1 676 millió euro volt a szezonális hatásoktól megtisztítva, a kiigazítás nélküli egyenleg 1 953 millió euro volt. A tőkémérleg egyenlege szezonálisan igazítva 106 millió euro, igazítás nélkül 59 millió euro volt.

A nemzetgazdasági nettó külföldi adósságállomány – a közvetlentőke-befektetésen belül elszámolt adósság nélkül – 2024. június végén 29 216 millió euro volt, az éves GDP 14,4 százaléka. A nettó adósságállomány a tranzakciók 3 388 millió eurós, valamint az átértékelődések 175 millió eurós adósságnövelő hatásának következtében, 3 563 millió euróval nőtt az előző negyedévhez képest.

2024. június végén a nemzetközi tartalékok értéke 46 253 millió euro volt. A második negyedévben a tartalékok állománya 120 millió euróval csökkent az előző negyedévihez képest.

9. ábra

A külfölddel szembeni nettó finanszírozási képesség millió euróban (bal tengely) és a negyedéves GDP arányában (jobb tengely)

Forrás: MNB.

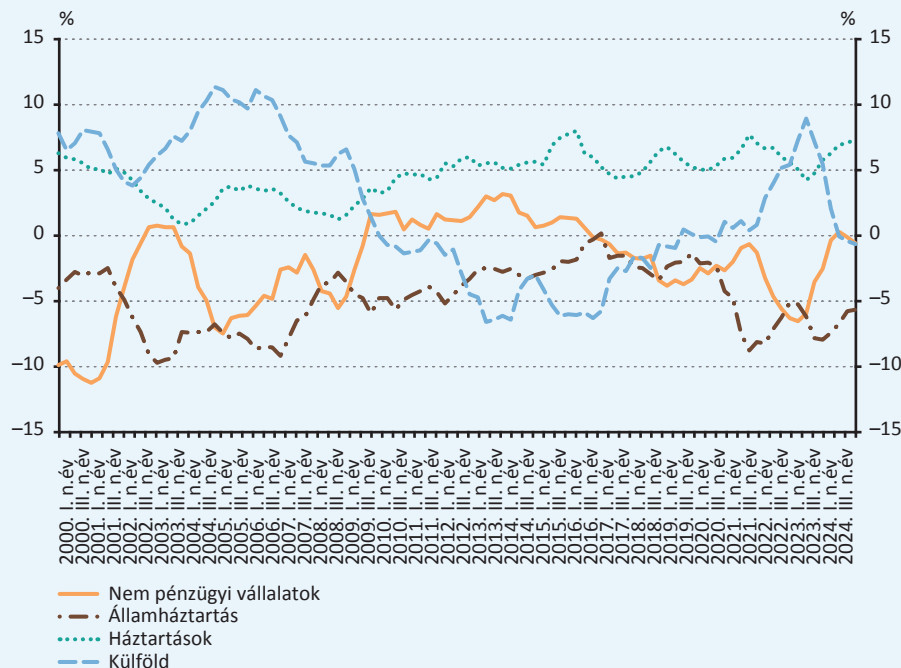
Pénzügyi számlák

Az MNB 2024. október 1-jén jelentette meg a 2024. II. negyedévre vonatkozó teljes körű pénzügyi számlákat. A publikációban egyrészt frissültek az államháztartási és a háztartási szektor előzetes pénzügyi számlákban (2024. augusztusban) közölt adatai, másrészt bemutatásra kerültek a pénzügyi és nem pénzügyi vállalatok, a nonprofit intézmények, valamint a külföld Magyarországgal kapcsolatos pénzügyi vagyonának főbb elemei és finanszírozási folyamatai.

Ennek alapján a pénzügyi számlákon megjelenő nettó finanszírozási képesség 2024 II. negyedévével záruló egy évben GDP arányosan a következő értékeket érte el: nem pénzügyi vállalatok -0,6 százalék, pénzügyi vállalatok -0,8 százalék, államháztartás -5,6 százalék, háztartások 7,4 százalék, háztartásokat segítő nonprofit intézmények 0,2 százalék (121 milliárd forint), külföld -0,6 százalék. Az államháztartás bruttó, konszolidált, névértéken számított adóssága a GDP 75,8 százalékát érte el 2024 II. negyedévének végén.

10. ábra

A fő szektorok nettó finanszírozási képessége a GDP arányában (utolsó négy negyedév egyenlege/utolsó négy negyedév GDP-je)

Forrás: MNB.

A nemzetközi elvárásoknak megfelelően a továbbiakban az MNB a pénzügyiszámla-statisztikában kizárólag az államháztartás részeként szerepelteti az Eximbankot, a pénzügyi vállalati, illetve a hitelintézeti szektorban az Eximbank adatai nem jelennek meg. A változtatás a 2024. évi átfogó adatfelülvizsgálat keretében valósult meg.

2024. július 1-jétől a teljes körű pénzügyi számlák kizárólag a speciális célú vállalatok (SCV-k) adataival együttesen jelennek meg. Ezzel a pénzügyi számlák statisztika az Eximbank és SCV-k kezelését illetően teljes mértékben összhangba került a Központi Statisztikai Hivatal gyakorlatával és a nemzetközi adatszolgáltatásokkal. A pénzügyi számlák idősoros adattábláiban ugyanakkor a nemzetgazdaság (S.1) és a külföld (S.2) szektor publikálásra kerül az SCV-k adatai nélkül is.

A teljes körű pénzügyi számlákhoz kapcsolódóan 2024. július 1-jétől publikálásra kerül a rezidens szektorok nem pénzügyi eszközeinek állománya is, így minden szektor teljes vagyommérlege is elérhető a felhasználók számára.

A teljes körű pénzügyi számlák összeállításával egyidejűleg a Központi Statisztikai Hivatal a Pénzügyminisztériummal és az MNB-vel együttműködve elkészítette, és 2024. szeptember 30-án megküldte az Európai Bizottság számára Magyarország EDP-jelentését, amely az államháztartás hiányára és adósságára vonatkozó fő statisztikai mutatókat tartalmazza az elmúlt 4 évre vonatkozóan. Az intézmények közötti munkamegosztás alapján az MNB az államháztartás pénzügyi vagyonával, az államadóssággal és az államháztartás finanszírozásával kapcsolatos adatösszeállítást és adatszolgáltatást végzi a pénzügyiszámla-statisztika keretében.

IDŐKÖZI JELENTÉS

2024. november 29.

Nyomda: Prospektus Kft.

8200 Veszprém, Tartu u. 6.

mnb.hu

©MAGYAR NEMZETI BANK

1013 BUDAPEST, KRISZTINA KÖRÚT 55.